

vergadering **43**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Plenaire Morgenvergadering

van 5 juli 2017

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
ONDERZOEK VAN DE GELOOFSBRIEVEN EN EEDAFLEGGING	5
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Karl Vanlouwe, Ward Kennes, Rik Daems, Karim Van Overmeire, Sabine de Bethune en Marc Hendrickx betreffende de situatie van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden in het Midden-Oosten en Noord-Afrika – 1202 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 4 Voorstel tot aanvulling van de agenda	6
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Marnic De Meulemeester, Renaat Landuyt, Jan Van Esbroeck en Ward Kennes betreffende het niet verplichten tot het blancheren van aardappelen in het kader van het reduceren van de vorming van acrylamide – 1230 (2016-2017) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	6
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Elisabeth Meuleman en Björn Rzoska betreffende het instellen van een spoedinitiatief van de Vlaamse Regering voor de ondersteuning van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en voor het maximaal betrekken van de ouders van deze leerlingen bij deze regeling – 1226 (2016-2017) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	6
INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN	7
ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van diverse bepalingen inzake ruimtelijke ordening, milieu en omgeving – 1149 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 4 Voorstel tot verdaging	7
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met bepaalde wijzigingen bij het Internationaal Verdrag van 1973 ter voorkoming van verontreiniging door schepen, opgemaakt te Londen op 2 november 1973 (MARPOL), aangenomen op basis van artikel 16 van dit verdrag – 1159 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2 Algemene bespreking Artikelsgewijze bespreking	7 7
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het protocol, ondertekend te Brussel op 11 november 2016, betreffende de toetreding van Ecuador tot de handelsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Colombia en Peru, anderzijds, ondertekend in Brussel op 26 juni 2012 – 1179 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2 Algemene bespreking Artikelsgewijze bespreking	8 8
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het Protocol tot wijziging van de Benelux-Overeenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming, gedaan te Brussel op 17 februari 2016 – 1188 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2 Algemene bespreking Artikelsgewijze bespreking	8 8

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de wijzigingen aan het Protocol inzake zware metalen, met bijlagen, bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, gedaan op 13 december 2012 te Genève	
– 1190 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	9
Artikelsgewijze bespreking	9
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de wijzigingen aan het Protocol inzake persistente organische verontreinigende stoffen, met bijlagen, bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, gedaan op 18 december 2009 te Genève	
– 1191 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	9
Artikelsgewijze bespreking	9
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst inzake politieke dialoog en samenwerking tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Cuba, anderzijds, ondertekend te Brussel op 12 december 2016	
– 1193 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	10
Artikelsgewijze bespreking	10
ONTWERP VAN DECREET betreffende wijk-werken en diverse bepalingen in het kader van de zesde staatshervorming	
– 1197 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 4	
Algemene bespreking	10
Artikelsgewijze bespreking	23
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het akkoord tussen het Koninkrijk België en de Staten van Guernsey inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden, ondertekend te Brussel op 24 april 2014 en te Saint Peter Port op 7 mei 2014	
– 1205 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	24
Artikelsgewijze bespreking	24
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het Multilateraal Akkoord tussen bevoegde autoriteiten betreffende de automatische uitwisseling van inlichtingen inzake financiële rekeningen, ondertekend te Berlijn op 29 oktober 2014	
– 1206 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	24
Artikelsgewijze bespreking	24
VOORSTEL VAN DECREET van Katrien Schryvers, Lies Jans, Freya Saeyns, Tine van der Vloet, Vera Jans en Lorin Parys houdende wijziging van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters, wat het attest van draagkracht betreft	
– 1161 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 3	
Algemene bespreking	25
Artikelsgewijze bespreking	25

VOORSTEL VAN DECREET van Manuela Van Werde, Sabine de Bethune, Jean-Jacques De Gucht, Karim Van Overmeire, An Christiaens en Jan Van Esbroeck houdende wijziging van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, wat het archeologisch onderzoek bij vergunningsplichtige ingrepen in de bodem betreft	
- 1167 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 7	
Algemene bespreking	25
Artikelsgewijze bespreking	28
VOORSTEL VAN DECREET van Annick De Ridder, Dirk de Kort, Mathias De Clercq, Bert Maertens, Karin Brouwers en Paul Van Miert houdende wijziging van het decreet van 3 mei 2013 betreffende de bescherming van de verkeersinfrastructuur in geval van bijzonder wegtransport	
- 1189 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	29
Artikelsgewijze bespreking	30
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Jean-Jacques De Gucht, Manuela Van Werde, Sabine de Bethune, Karim Van Overmeire, Karin Brouwers en Jan Van Esbroeck betreffende de financiering van de archeologische erfgoedzorg	
- 1166 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2	
Bespreking	30
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Karl Vanlouwe, Ward Kennes, Rik Daems, Karim Van Overmeire, Sabine de Bethune en Marc Hendrickx betreffende de situatie van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden in het Midden-Oosten en Noord-Afrika	
- 1202 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 4	
Voorstel tot aanvulling van de agenda	34
Bespreking	35
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Elisabeth Meuleman en Björn Rzoska betreffende het instellen van een spoedinitiatief van de Vlaamse Regering voor de ondersteuning van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en voor het maximaal betrekken van de ouders van deze leerlingen bij deze regeling	
- 1226 (2016-2017) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	45
Bespreking	45
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	52

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 10 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldigingingen zijn ingekomen van de volgende leden:

Vera Celis, Jenne De Potter, Ward Kennes, Lydia Peeters, Ludo Van Campenhout, Paul Van Miert: ambtsverplichtingen;

Hermes Sanctorum-Vandevoorde: familieverplichtingen;

Guy D'haeseleer, Yamila Idrissi, Ann Soete, Steve Vandenberghe, Freya Van den Bossche, Anke Van dermeersch, Johan Verstreken, Peter Wouters: gezondheidsredenen.

ONDERZOEK VAN DE GELOOFSBRIEVEN EN EEDAFLEGGING

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 28 juni 2017 heeft mevrouw Caroline Bastiaens met ingang van 4 juli 2017 ontslag genomen als Vlaams volksvertegenwoordiger.

De opvolger die in aanmerking komt om haar te vervangen, is mevrouw Katrien Schryvers. Mevrouw Katrien Schryvers heeft reeds zitting in het Vlaams Parlement als plaatsvervanger. Ik stel dan ook voor niet opnieuw over te gaan tot het onderzoek van de geloofsbrieven en de eedaflegging van mevrouw Katrien Schryvers. Is het parlement het hiermee eens? (*Instemming*)

Bij brief van 3 juli 2017 verzaakt de heer Kristof Waterschoot, tweede opvolger, aan zijn mandaat.

De opvolger die in aanmerking komt om mevrouw Katrien Schryvers als plaatsvervanger te vervangen, is derhalve de heer Orry Van de Wauwer.

De geloofsbrieven van de heer Orry Van de Wauwer werden reeds goedgekeurd in de plenaire vergadering van 25 juni 2014. Het administratieve onderzoek heeft uitgewezen dat sindsdien geen wijziging is opgetreden in de vervulling van de kiesbaarheidsvoorwaarden.

Vraagt hierover iemand het woord? (*Neen*)

Ik roep de heer Orry Van de Wauwer uit tot Vlaams volksvertegenwoordiger en nodig hem uit aan het spreekgestoelte de grondwettelijke eed af te leggen, die luidt als volgt: "Ik zweer de Grondwet na te leven."

– *De heer Orry Van de Wauwer legt de grondwettelijke eed af.*

De voorzitter: Mijnheer Van de Wauwer, namens alle collega's heet ik u van harte welkom in het Vlaams Parlement. Ik wens u een vruchtbaar mandaat toe. Mijn deur staat altijd open. (*Applaus*)

U moet me wel nog per brief, ondertekend door uzelf en door de heer Koen Van den Heuvel, medelen dat u tot de CD&V-fractie zult toetreden. U kunt dat doen in de loop van de vergadering.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Karl Vanlouwe, Ward Kennes, Rik Daems, Karim Van Overmeire, Sabine de Bethune en Marc Hendrickx betreffende de situatie van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden in het Midden-Oosten en Noord-Afrika – 1202 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 4

Voorstel tot aanvulling van de agenda

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Matthias Diependaele bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Voorzitter, ik wil de toevoeging aan de agenda vragen van het voorstel van resolutie betreffende de situatie van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden in het Midden-Oosten en Noord-Afrika.

De voorzitter: Ik stel voor dat we ons straks over dit voorstel tot aanvulling van de agenda uitspreken.

Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Marnic De Meulemeester, Renaat Landuyt, Jan Van Esbroeck en Ward Kennes betreffende het niet verplichten tot het blancheren van aardappelen in het kader van het reduceren van de vorming van acrylamide – 1230 (2016-2017) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Rik Daems bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Daems heeft het woord.

Rik Daems (Open Vld): Voorzitter, ik vraag de spoedbehandeling van het voorstel van resolutie in verband met de vrijwaring en bescherming van de Vlaamse frietcultuur, want die wordt bedreigd door een aantal Europese ambtenaren.

De voorzitter: Carnaval is al beschermd, nu is het de beurt aan de friet.

Ik stel voor dat we ons straks over dit voorstel tot spoedbehandeling uitspreken.

Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Elisabeth Meuleman en Björn Rzoska betreffende het instellen van een spoedinitiatief van de Vlaamse Regering voor de ondersteuning van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en voor het maximaal betrekken van de ouders van deze leerlingen bij deze regeling – 1226 (2016-2017) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft mevrouw Elke Van den Brandt bij motie van orde het woord gevraagd.

Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Voorzitter, ik vraag de spoedbehandeling van het voorstel van resolutie van collega's Meuleman en Rzoska betreffende de ondersteuning van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en voor het maximaal betrekken van de ouders van deze leerlingen bij deze regeling.

De voorzitter: Ik stel voor dat we ons straks over dit voorstel tot spoedbehandeling uitspreken.

Het incident is gesloten.

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 60/35)

ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van diverse bepalingen inzake ruimtelijke ordening, milieu en omgeving – 1149 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 4

Voorstel tot verdaging

De voorzitter: Dames en heren, aangezien het ontwerp van decreet houdende wijziging van diverse bepalingen inzake ruimtelijke ordening, milieu en omgeving nog niet is afgehandeld in commissie, stel ik voor de beraadslaging en hoofdelijke stemming daarover te verdagen.

Is het parlement het hiermee eens? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met bepaalde wijzigingen bij het Internationaal Verdrag van 1973 ter voorkoming van verontreiniging door schepen, opgemaakt te Londen op 2 november 1973 (MARPOL), aangenomen op basis van artikel 16 van dit verdrag – 1159 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instemming met bepaalde wijzigingen bij het Internationaal Verdrag van 1973 ter voorkoming van verontreiniging door schepen, opgemaakt te Londen op 2 november 1973 (MARPOL), aangenomen op basis van artikel 16 van dit verdrag.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (*Zie Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1159/1)

– *De artikelen 1 tot en met 3 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het protocol, ondertekend te Brussel op 11 november 2016, betreffende de toetreding van Ecuador tot de handelsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Colombia en Peru, anderzijds, ondertekend in Brussel op 26 juni 2012

– 1179 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instemming met het protocol, ondertekend te Brussel op 11 november 2016, betreffende de toetreding van Ecuador tot de handelsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Colombia en Peru, anderzijds, ondertekend in Brussel op 26 juni 2012.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1179/1)

– De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het Protocol tot wijziging van de Benelux-Overeenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming, gedaan te Brussel op 17 februari 2016

– 1188 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instemming met het Protocol tot wijziging van de Benelux-Overeenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming, gedaan te Brussel op 17 februari 2016.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1188/1)

– De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de wijzigingen aan het Protocol inzake zware metalen, met bijlagen, bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, gedaan op 13 december 2012 te Genève
– 1190 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instemming met de wijzigingen aan het Protocol inzake zware metalen, met bijlagen, bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, gedaan op 13 december 2012 te Genève.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1190/1)

– De artikelen 1 tot en met 5 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de wijzigingen aan het Protocol inzake persistente organische verontreinigende stoffen, met bijlagen, bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, gedaan op 18 december 2009 te Genève
– 1191 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instemming met de wijzigingen aan het Protocol inzake persistente organische verontreinigende stoffen, met bijlagen, bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, gedaan op 18 december 2009 te Genève.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1191/1)

– De artikelen 1 tot en met 5 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

**ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst inzake politieke dialoog en samenwerking tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Cuba, anderzijds, ondertekend te Brussel op 12 december 2016
– 1193 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2**

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst inzake politieke dialoog en samenwerking tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Cuba, anderzijds, ondertekend te Brussel op 12 december 2016.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. *(Zie Parl.St. VI.Parl. 2016-17, nr. 1193/1)*

– De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

**ONTWERP VAN DECREET betreffende wijk-werken en diverse bepalingen in het kader van de zesde staatshervorming
– 1197 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 4**

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet betreffende wijk-werken en diverse bepalingen in het kader van de zesde staatshervorming.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Beenders, verslaggever, heeft het woord voor een mondeling verslag.

Rob Beenders (sp.a): Voorzitter, het is niet mijn gewoonte om verslagen gedurende verschillende uren toe te lichten, maar de procedure voorziet erin dat ik het verslag van de commissie van afgelopen donderdag toch redelijk uitvoerig zal moeten toelichten. De reden is eenvoudig: tijdsgebrek. Het schriftelijk verslag is namelijk nog niet klaar. De procedure voorziet erin dat ik het hier zal moeten voorlezen. Daarom zal er ook geen ander schriftelijk verslag worden gemaakt. Excuseer me dus, ik zal nu beginnen aan het verslag van vijf bladzijden.

Het gaat over de commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Innovatie en Wetenschapsbeleid. We bespraken het ontwerp van decreet betreffende wijk-werken op 29 juni 2017.

Zoals minister Muyters in de commissie heeft toegelicht, staat in het Vlaams regeerakkoord dat het PWA-stelsel drastisch zal worden hervormd. Begin maart

2016 keurde de Vlaamse Regering een conceptnota ter zake goed. Daarin werd gepleit voor een stelsel van wijk-werken, dat het huidige PWA-stelsel zal vervangen. Die conceptnota werd in mei 2016 in de commissie besproken.

De minister stelde vorige week in de commissie dat de conceptnota een eerste visie bevatte. Na de bespreking zijn er nog wijzigingen doorgevoerd in het oorspronkelijke concept en werd het in een ontwerp van decreet omgezet. Het nieuwe stelsel treedt in werking op 1 januari 2018.

Ik overloop de standpunten van de fracties, met eerst de sp.a-fractie. Rob Beenders stelt namens de sp.a-fractie dat het goed is dat dit ontwerp van decreet op de commissieagenda staat. Het is de hoogste tijd om een aantal onduidelijkheden weg te nemen zodat de voorbereidingen op het terrein van start kunnen gaan.

Hij stelt vast dat de veranderingen in de tekst verduidelijking hebben gebracht. Dat geldt bijvoorbeeld voor de verlenging van de termijn. De fractie van de heer Beenders is het ermee eens dat een hervorming van PWA noodzakelijk is. Ze steunt de doelstelling van deze hervorming om de mensen zo snel mogelijk naar een normaal economisch circuit te leiden.

Toch heeft de fractie nog diverse vragen bij het ontwerp van decreet, want er zijn nog veel onduidelijkheden. Zo is er nog onduidelijkheid over de doelgroep. Het verschil tussen de maatregelen tijdelijke werkervaring en wijk-werken is momenteel niet duidelijk. Beide worden omschreven als een voortraject naar werk. Als men de mensen zo snel mogelijk naar een normale job wil toeleiden, dan is het belangrijk dat ze in het juiste traject terechtkomen. Hoe zal de toeleiding exact gebeuren? Het ontwerp van decreet kiest duidelijk voor een andere doelgroep dan het PWA-systeem. De fractie van de heer Beenders is bezorgd over de groep mensen die in het nieuwe stelsel uit de boot dreigt te vallen. De minister kondigde eerder al aan dat werk zal worden gemaakt van een versterking van de werk-zorgtrajecten voor degenen voor wie een traject gericht op tewerkstelling in het normaal economisch circuit onhaalbaar lijkt. Dat plan bestaat echter al lang, het staat in elke beleidsbrief, maar op het terrein krijgt het momenteel geen uitvoering. Een oplossing voor W^2 zou volgens sp.a al heel veel van de bezorgdheden wegwerken.

De sp.a-fractie stelt zich ook vragen bij de ambitie van de minister om met dit nieuwe stelsel het arbeidsmarktbeleid te vereenvoudigen. Het decreet wijk-werken zal echter niet tot een grote vereenvoudiging leiden. Er zullen nog altijd diverse partners bij het traject betrokken zijn, en de begeleiding van de wijk-werkers dreigt versnipperd te gebeuren. Waarom werd niet gekozen voor een afstemming met de lokale diensteneconomie? De enige vereenvoudiging door het ontwerp van decreet lijkt in de grotere schaalgrootte te zitten, waardoor misschien meer efficiënt kan worden gewerkt.

Verder is er onduidelijkheid over wie verantwoordelijk is voor de traject-begeleiding. Er zijn namelijk drie partners betrokken bij de begeleiding: VDAB, het OCMW en de lokale organisator en het is niet duidelijk hoe trajectbegeleiding door de verschillende partners op het terrein zal gebeuren. Hoe zullen de kosten van de begeleiding worden verdeeld? Zal het nieuwe stelsel niet leiden tot een nieuwe factuur voor de lokale besturen?

De continuïteit van de dienstverlening was van meet af aan een grote bezorgdheid bij alle stakeholders. Het nieuwe systeem dreigt de dienstverlening onder druk te zetten. Er wordt nu gekozen voor een termijn van maximaal twaalf maanden. Hoe zal de toeleiding vlot kunnen worden georganiseerd? Is het de bedoeling om een beroep te doen op de International classification of functioning,

disability and health (ICF)? Welke garanties zijn er voor de continuïteit van de dienstverlening bij de gebruikers?

Het PWA-agentschap verdwijnt. De lokale organisator wordt een nieuw samenwerkingsverband tussen het lokale bestuur en het OCMW en krijgt een ruimere opdracht dan het PWA-agentschap vroeger. Maar voor de lokale besturen is er op dit moment nog veel onduidelijkheid, hoewel ze tegen 1 januari 2018 nog veel werk voor de boeg hebben. Welke taken worden er toebedeeld aan de VDAB-personeelsleden? Hoeveel VDAB-personeelsleden zullen er ter beschikking worden gesteld per lokale organisator? Zullen ze met het digitale platform kunnen werken?

Op het terrein leven er ook nog veel vragen over de financiering van het wijk-werken. Het is belangrijk om daarover snel duidelijkheid te hebben. De financiering wordt in het ontwerp van decreet volledig gedelegeerd naar de Vlaamse Regering. Er zouden wel verschillende prijscategorieën komen. Waarom kiest de minister niet voor een eenvoudig systeem dat voor iedereen hetzelfde is, zoals voor de dienstencheques?

Bij Open Vld herinnert Emmily Talpe eraan dat het PWA-stelsel indertijd werd opgezet als een activeringsinstrument. Uiteindelijk werd het echter een van de belangrijkste werkloosheidsvallen. Een van de belangrijkste uitdagingen van het wijk-werken nu is een nieuwe werkloosheidsval te voorkomen. Het uitwerken van goede modaliteiten in het uitvoeringsbesluit moet daarvoor zorgen.

Het is belangrijk voor Open Vld dat er voor het wijk-werken een niet-verlengbare maximumtermijn wordt opgelegd. Wijk-werken is een soort voortraject voor het traject tijdelijke werkervaring, dat op zijn beurt maximaal twee jaar kan duren. In totaal is er dus al een termijn van drie jaar vooraleer men in het reguliere circuit terecht zou moeten kunnen.

De Open Vld-fractie hecht veel belang aan de activeringsdoelstelling. Het is in dit opzicht belangrijk dat wijk-werkers actief beschikbaar moeten blijven voor de arbeidsmarkt. Voor wie niet kan doorstromen, is er W² en de sociale economie.

Mevrouw Talpe heeft dan ook gemengde gevoelens bij het overgangsregime voor de huidige PWA-werknemers, die voor onbepaalde duur in het stelsel kunnen blijven. Het kan een goede oplossing zijn voor bepaalde sectoren. Maar de fractie van het lid pleit voor het zoeken naar andere maatregelen om die mensen aan de slag te krijgen. Mevrouw Talpe informeert voorts naar de impact van het nieuwe stelsel op VDAB, zowel financieel als inzake personeel. Ze vraagt ook aandacht voor de specifieke situatie van de gemeenschapswachten en de PWA'ers in de landbouwsector.

Tot slot pleit Open Vld voor het maximaal gebruik van de elektronische wijk-werkcheques, eventueel door de uitgiftemaatschappij een percentage op te leggen, zoals met de dienstencheques is gebeurd.

Namens de CD&V-fractie merkt mevrouw Claes op dat het PWA-systeem van de federale overheid is overgekomen. Ondanks de hervorming blijft Vlaanderen echter gebonden aan het contingent. Daardoor zijn er een aantal handicaps.

Het aantal trajecten dat kan worden aangeboden, is een zorg. De minister moet zorgen voor een goede planning van de trajecten, zodat niemand zonder wijk-werker valt. Een ander probleem is dat de wijk-werker werkloos blijft. Men kan dit dus beschouwen als een soort activering van de werkloosheidsvergoeding. Maar daardoor wordt de link met andere systemen moeilijker. De wijk-werkers bouwen ook geen andere rechten op. Het wijk-werken wordt nu ingebed in de

tijdelijke werkervaring, een systeem dat andere wegen opent voor een job, en dat is op zich een goede evolutie.

Er is veel discussie geweest over de looptijd. CD&V vindt het uiteindelijke resultaat, namelijk een looptijd van twaalf maanden, verdedigbaar. CD&V vindt het ook goed dat het stelsel van de artikel 60'ers in het wijk-werken wordt ingepast.

De CD&V-fractie gaat ervan uit dat de nieuwe start van de arbeidszorg, die een onderdeel van de hervorming uitmaakt, in de volgende weken zijn beslag zal krijgen. Mensen die te zwak zijn om een halftijdse job op te nemen en die niet kunnen doorstromen, moeten ook ergens anders terechtkunnen. De bevoegde ministers hebben zich geëngageerd om hiervoor een oplossing uit te werken. Voor CD&V zijn de drie pijlers: arbeidszorg, uitbreiding van de sociale economie en, ten derde, wijk-werken en tijdelijke werkervaring om mensen in het normaal economisch circuit in te passen.

De Waalse overheid kiest ervoor om het PWA-systeem te behouden. Dat kan volgens mevrouw Claes tot problemen leiden in de grensregio's, zeker voor de seizoensarbeid in de land- en tuinbouw.

CD&V hoopt dat het besluit van de Vlaamse Regering snel zal worden uitgewerkt. De gemeentebesturen zullen precies moeten weten over welke financiële middelen ze kunnen beschikken. Dat zal een impact hebben op de manier waarop ze zich organiseren.

Namens de N-VA zegt Miranda Van Eetvelde dat haar fractie tevreden is dat de doelgroep naar de leefloongerechtigden is opengetrokken. Dat was in de originele conceptnota niet het geval. Het zal een belangrijk activerend effect hebben voor de leefloners.

Er is veel tijd in de tekst van dit ontwerp van decreet gestoken. De oorspronkelijke tekst is aangepast en er is veel onderhandeld met alle betrokken actoren. Zo is er een gedragen voorstel ontstaan. Bepaalde elementen zijn nu misschien nog onduidelijk, maar die zullen in het uitvoeringsbesluit worden uitgewerkt.

De N-VA denkt dat het wijk-werken een heel laagdrempelige ingang vormt voor heel wat werkzoekenden. Het is ook mogelijk door te stromen naar de tijdelijke werkervaring. Het zal meer een springplan naar werk zijn dan met PWA het geval was. Het is positief dat er nog steeds sprake is van een traject naar werk. De wijk-werker kan rekenen op een begeleiding door de bemiddelaar, wat binnen de PWA-tewerkstelling niet meer het geval was.

Miranda Van Eetvelde vindt dat de lokale besturen de geboden kansen moeten grijpen. Ze kunnen een eigen werkgelegenheidsbeleid vormgeven, samen met de omliggende gemeenten. Op die manier ontstaat er meer professionalisme, en dat kan de werkzoekende alleen maar ten goede komen. De lokale besturen weten het best wie er in hun gemeente geactiveerd dient te worden, ook door middel van het OCMW. Het lid hoopt dat zo veel mogelijk gemeenten zullen samenwerken, zodat er een gebiedsdekkende spreiding van samenwerkingsverbanden van lokale besturen ontstaat.

Het is voor de N-VA ook positief dat de minister de kaart trekt van de digitalisering. Het digitaal platform zal toelaten de administratieve werklust tot een minimum te beperken en zal transparant zijn voor alle gebruikers. Streeft de minister ook naar een maximale digitalisering van de cheques zoals bij de dienstencheques?

Minister Philippe Muyters toonde zich tevreden na de uiteenzettingen. De hervorming op zich wordt niet in vraag gesteld en het uitgangspunt ervan wordt

ondersteund. De omvorming van PWA naar wijk-werken moet meer kansen bieden op een job in het normale economische circuit.

De minister deelt de bekommernis om de groep mensen die niet tot de doelgroep van dit ontwerp van decreet behoren. Het is niet de bedoeling dat die groep uit de boot valt. De minister van Welzijn, de minister van Sociale Economie en hijzelf staan al dicht bij een oplossing voor de werk-zorgtrajecten. Het gaat dan niet enkel om de bijkomende middelen voor de sociale economie en het groeipad, maar ook om een hervorming van de werkhervattingstoelage. Daarover heeft hij een advies gevraagd aan de sociale partners.

Voor hem is het duidelijk dat wie in wijk-werken wordt ingeschakeld nog iets verder van de arbeidsmarkt staat dan wie tijdelijke werkervaring opdoet. Om in aanmerking te komen voor een traject in de tijdelijke werkervaring, zijn meer competenties nodig dan voor het wijk-werken. Tijdelijke werkervaring sluit dichter aan bij het normaal economisch circuit.

De wijk-werkers blijven beschikbaar voor de arbeidsmarkt. Wijk-werken kan dus worden gezien als een verplicht onderdeel van een traject naar werk. Wie weigert, kan daar de gevolgen van ondervinden. De trajectbegeleiding is essentieel binnen dit systeem. Binnen het PWA-systeem was er volgens de minister geen trajectbegeleiding meer.

De minister vindt het nieuwe systeem wel een grote vereenvoudiging, in tegenstelling tot sommige leden. De schaalgrootte is een belangrijke vereenvoudiging en verbetering. Ze is belangrijk om kwaliteit te garanderen. Er zal ook een administratieve vereenvoudiging zijn, onder meer door het digitale platform en door het aanmoedigen van elektronische wijk-werkcheques. Voor bepaalde actoren, zoals lokale besturen, kan het gebruik van de digitale cheque worden verplicht.

Er is volgens de minister een evenwicht gevonden tussen een vereenvoudiging en een werking die voldoende lokaal gericht is. De lokale besturen kunnen taken toevoegen of wegnemen in functie van de lokale arbeidsmarkt en maatschappelijke situatie.

De minister ziet een verschil met de lokale diensteneconomie. Er is echter niets dat verhindert dat een bestaande organisatie bij het wijk-werken wordt betrokken.

De VVSG is op de hoogte van wat voorligt. Als het ontwerp van decreet is goedgekeurd, zullen de gemeenten verder worden geïnformeerd. Eind september wil de minister monitoren welke samenwerkingsverbanden er zullen worden opgericht. De gemeenten zullen zeker de tijd krijgen om het platform te leren kennen.

De minister erkent dat het belangrijk is om duidelijkheid te brengen over de financiële aspecten. Hij kiest er niet voor om in het ontwerp van decreet één prijs van de wijk-werkcheque op te nemen. In de praktijk bestaan er immers verschillen op het lokale vlak. Daarom kiest hij voor een basisbedrag met de mogelijkheid om in te spelen op de eigen noden. Dat basisbedrag zal worden vastgesteld in het uitvoeringsbesluit.

De organisator zorgt voor de organisatie van het wijk-werken, niet voor de begeleiding. De OCMW's en VDAB doen de begeleiding. De organisator wordt betaald door een deel van de cheque. Er gaat dus geen factuur naar de lokale besturen. Er zal een vast contingent mensen van VDAB ingezet worden voor het wijk-werken. Als de organisatie vaak zou worden doorgegeven aan VDAB, dan zal die ook de vergoeding krijgen, die indien nodig voor een financiële aanvulling kan zorgen.

Er waren ook vragen over de mogelijkheid om alle plaatsen in te vullen. Omdat ook de niet-uitkeringsgerechtigde werklozen en de leefloongerechtigden in aanmerking

zullen komen, is er volgens de minister meer potentieel om de gevraagde lokale plaatsen in te vullen. De toeleiding zal niet gebeuren via ICF: de bemiddelaars van VDAB en van het OCMW zijn de geschikte mensen om bij elke persoon na te gaan wat het beste traject is.

De minister gaf ook een reactie op de opmerking van de Raad van State over de verordenende bevoegdheid die aan de raad van bestuur van VDAB wordt gegeven om de activiteitenlijst op te stellen. De kennis van de arbeidsmarkt is volgens de minister heel sterk aanwezig bij de sociale partners. Ook de lijst van de knelpuntberoepen wordt opgesteld door de raad van bestuur van VDAB. De raad van bestuur van VDAB is volgens de minister dus het best geplaatst om te zeggen wanneer wijk-werken in concurrentie kan treden met de reguliere jobs. De mogelijkheid om lokale afwijkingen door te voeren, biedt enige flexibiliteit op lokaal vlak.

Over de gemeenschapswachten is de minister in overleg met het kabinet van de federale minister van Binnenlandse Zaken. Hij heeft de bekommernis over de land- en tuinbouw en de grensregio's genoteerd.

De minister begrijpt dat de commissie nu snel een besluit van de Vlaamse Regering goedgekeurd wil zien. Hij probeert dat nog voor het zomerreces aan de Vlaamse Regering voor te leggen.

Er werden in de commissie ook twee amendementen ingediend door de sp.a-fractie. Amendement nr. 1, van Rob Beenders, Bart Van Malderen en Yasmine Kherbache, op artikel 28, wil het mogelijk maken dat de gemeenten beroep kunnen aantekenen tegen de beslissing om uitbreidingen van de activiteitenlijst te schappen.

De minister wil echter niet in een beroep voor de lokale besturen voorzien. Hij gaat ervan uit dat er overleg wordt gepleegd vooraleer de raad van bestuur een toevoeging vanuit het lokale niveau schrapt. De schrapping zal volgens de minister ook nooit retroactief worden toegepast.

Amendement nr. 2, van Rob Beenders, Bart Van Malderen en Yasmine Kherbache, op artikel 36, stelt voor dat de aanschafprijs die de gebruiker moet betalen voor de wijk-werkcheque, de evolutie van het indexcijfer van de consumptieprijzen volgt. De indieners willen ook de mogelijkheid schrappen die de gemeenten zouden kunnen krijgen om zelf de aanschafprijs van de werk-wijkcheque te bepalen, binnen bepaalde grenzen. Volgens de indieners van het amendement is eenzelfde aankoopprijs, die door de Vlaamse overheid wordt vastgelegd, het meest correcte systeem. Het zorgt voor uniformiteit in Vlaanderen en vermijdt discussies.

De minister vindt het echter beter om een basisbedrag vast te leggen, dat lokaal aanpasbaar is. Die methode maakt het volgens de minister mogelijk rekening te houden met de lokale omstandigheden.

De stemmingen dan: de amendementen met de nummers 1 en 2 werden verworpen met tien stemmen tegen twee. Het ontwerp van decreet werd aangenomen met tien stemmen tegen twee.

Dan zijn er nog een paar technische correcties. De commissie stemde in met drie kleinere technische correcties, die in de rondgedeelde tekst aangenomen door de commissie zijn opgenomen. In artikel 15 werd het woord 'wijk-werkorganisator' vervangen door het woord 'organisator'. In artikel 28 werden na de woorden 'raad van bestuur' telkens de woorden 'van de VDAB' ingevoegd. In artikel 50 werd een verkeerde interne verwijzing rechtgezet: artikel 34 in plaats van 36. (*Applaus*)

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Ik wil de verslaggever danken. Het verslag was heel duidelijk.

Ik wil heel kort een aantal aandachtspunten voor CD&V aanhalen. CD&V is tevreden met het vele overleg. Na de conceptnota is er toch nog heel wat aangepast en is er heel wat overleg geweest met stakeholders waardoor er nu een ontwerp van decreet is dat op een heel goede manier wordt gedragen. De grotere structuur, groeien naar 60.000 inwoners, is voor ons een verbetering en beperkt de grote versnippering die er was door het opleggen van een PWA-werking in elke gemeente. De 'twaalf maanden' is na heel wat overleg tot stand gekomen. CD&V kan zich vinden in die twaalf maanden wijk-werken. Dit past ook in de tijdelijke werkervaring waardoor mensen toch wel meer kansen krijgen op een traject en op begeleiding naar een job.

Minister, u weet dat wij blijven aandringen op een snelle oplossing voor arbeidszorg wat nu werkzorgtrajecten heet. In de conceptnota was opgenomen dat u, minister Vandeuren en minister Homans samen aan een oplossing werken voor de uitwerking van de uitvoeringsbesluiten van het decreet Arbeidszorg dat al van vorige legislatuur dateert. Het is natuurlijk ook belangrijk dat dit, vermoed ik, snel na het zomerreces naar het parlement of naar de regering komt en dat we dit in de commissie kunnen bespreken. Het is uiteindelijk een sluitstuk voor de mensen die niet in wijk-werken of in tijdelijke werkervaring terecht kunnen.

Minister, misschien opent die nieuwe organisator die we nu creëren met dit ontwerp van decreet ook mogelijkheden naar andere werkvormen die een werkplaats zoeken. We zetten met de verschillende decreten, tijdelijke werkervaring, wijk-werken maar ook met arbeidszorg, in op een soort werkstage in het normale economische circuit, in de sociale economie. Het zal zaak zijn om veel werkgevers te vinden die mensen die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt, te werk willen stellen. Hoe kunnen we dit organiseren? Misschien is het een piste dat deze nieuwe organisator ook op andere terreinen wordt ingezet. Dat zal de toekomst verder uitwijzen.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, over de hervorming van het PWA-stelsel is er al heel wat inkt gevloeid net als over de potentiële afschaffing ervan. Met de zesde staatshervorming kwam die laatste optie even in het vizier, maar die piste is begrijpelijk niet aangehouden omdat we dan ook de middelen verloren. Centen die we kunnen aanwenden voor de activering van werkzoekenden, mogen we absoluut niet verspillen.

Over één principe waren we het eens, namelijk dat PWA in de huidige vorm geen toekomst meer had.

In de loop der jaren is het voor veel werkzoekenden een vaak sluipende werkloosheidsval geworden. Precies dat voorkomen is dan ook de grootste uitdaging voor het nieuwe wijk-werken. Ik moet eerlijk toegeven dat de bezorgdheid dat wijk-werken in hetzelfde bedje ziek zou kunnen worden als het vroegere PWA-stelsel wel door ons achterhoofd blijft spoken. Een wijk-werktraject is dan wel niet verlengbaar, maar wel herhaalbaar, en daarin schuilt toch een mogelijk risico. Wijk-werken mag absoluut geen va-et-vient-vehikel worden, maar moet een relatief kort voortraject op maat zijn voor werkzoekenden met een grote afstand tot de reguliere arbeidsmarkt. Ik vertrouw alvast op de VDAB-consulenten om die activeringsfilosofie ambitieus toe te passen.

Ook het lot van de huidige PWA-werknemers deed nogal wat stof opwaaien. Daar was onze fractie niet blind voor, maar ook u niet. Want er is een elegante oplossing gevonden, die tegemoetkomt aan de alarmkreten die door het onderwijs en lokale besturen werden geslaakt. Men vreesde vooral voor een aanzienlijke

kostenverhoging van hun werking. Ongeveer driekwart van de huidige PWA'ers is 50-plusser, zodat er voor de scholen de eerste 10 tot 15 jaar slechts geleidelijk iets in de praktijk zal veranderen. En zo hebben zij ook de tijd om samen met u na te denken over betaalbare alternatieven op middellange termijn. Bovendien kunnen ook zij een beroep doen op het nieuwe wijk-werkstelsel, want de aanvankelijke termijn van zes maand werd uitgebreid tot twaalf maand. Zo kan één wijk-werker een heel schooljaar overbruggen.

Minister, er leven nog tal van vragen van praktische aard over de operationalisering van wijk-werken en de nieuwe structuren, ook op het terrein, bij de huidige PWA-beambten en de gebruikers. Ik ga daar hier niet dieper op in, want het zou ons te ver leiden. De zaak is ook in de commissie besproken. Ik heb er vertrouwen in dat u zeer snel na de goedkeuring van dit ontwerp van decreet zult uitpakken met de uitvoeringsbesluiten en daarover ook snel en duidelijk naar de lokale besturen zult communiceren, zodat de timing van 1 januari 2018 zonder haastwerk en goed voorbereid kan worden gehaald.

Ik wil tot slot wel nog even aandacht vragen voor twee elementen die nog niet zijn uitgeklaard. Eén, wat de gemeenschapswachten betreft, wacht u op minister Jambon, die werkt aan een hervorming. Ik hoop dat u snel duidelijkheid kunt bieden aan de betrokkenen en hun coördinatoren. Twee, wat betref de landbouwsector: die verliest met het verdwijnen van de PWA's een instrument om piekmomenten op te vangen. Ik ben tevreden dat u zich hebt geëngageerd om snel voor een oplossing te zorgen. Dit kan onder meer via bestaande maatregelen, zoals stages. Die blijven vandaag onderbenut. Voorts is er ook nog de federale optie om flexijobs te verruimen.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, Wijk-werken beoogt een pragmatische invulling van het doel vooropgesteld in het regeerakkoord om de stelsels in de artikelen 60 en 61, een aantal gesco's, de werkervaringsplannen (WEP's) en de PWA's te integreren tot één nieuw daadwerkelijk activeringsinstrument. Het maakt ook deel uit van een breder werkgelegenheidsbeleid waarvan wij de filosofie onderschrijven, met op kop de activeringsdoelstelling. En nu we toch niet kunnen zwijgen over activeren, laat ons vandaag met de goedkeuring van dit ontwerpdecreet ook het wijk-werken activeren. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Voorzitter, minister, collega's, er is in het verslag al veel gezegd over de standpunten van sp.a. Ik moet zeggen dat we in de commissie goed werden beluisterd. Het was een goed debat. We waarderen dat u het decreet zes maand hebt ingehouden omdat er veel ongerustheid op het terrein leefde. U hebt goed uw best gedaan. We zouden graag in uw verhaal willen geloven, want in het algemeen is het juist. U zegt dat u iedereen zo snel mogelijk naar een job in het normale economische circuit wilt toeleiden. We delen die ambitie. We moeten wel het totaalplaatje voor ogen blijven houden. De hervorming die voorligt, staat niet toe om dat totaalplaatje te zien. U weet dat we erg bezorgd zijn over de mensen die uit de boot dreigen te vallen. Er zijn 63.000 Vlamingen die langer dan 2 jaar werkloos zijn. Dat publiek verdient een speciale aanpak, en vooral een heel goede begeleiding.

We weten ook dat een grote groep nooit een job zal kunnen vinden in het normale economische circuit. Op zich is dat niet erg. Iedereen heeft zijn talenten en capaciteiten, en het is aan de overheid om ervoor te zorgen dat die op de juiste plaats worden ingezet.

Daarom is sociale economie en ook arbeidszorg een belangrijk instrument voor het slagen van het decreet Wijk-werken. U weet dat wij er heel erg voor pleiten dat Sociale Economie, Economie en Werk één bevoegdheid zou zijn zodat u

eigenlijk kunt spelen met de doelgroep die via één maatregel misschien uit de boot valt, maar u in een beleid kunt voorzien voor de andere doelgroep. Het vangnet van sociale economie en arbeidszorg staat vandaag nog niet op punt om de uitvoering van dit decreet volledig te doen slagen.

U zegt dat u voor een oplossing staat bij arbeidszorg, maar u weet ook dat we dat al sinds het begin van deze legislatuur horen. Elk jaar staat in elke beleidsbrief dat arbeidszorg zal worden gerealiseerd, dat de uitvoeringsbesluiten er komen. Zolang die er niet zijn, is het natuurlijk een risico om met dit decreet verder te gaan. Om ervoor te zorgen dat een grote groep niet uit de boot valt, gaan wij vandaag tegen dit ontwerp van decreet stemmen, ook vanwege de financiële implicaties.

Wat heel belangrijk is bij het wijk-werken, is dat de mensen die in een traject stappen goed begeleid worden. Die begeleiding gebeurt nog altijd met mensen. Er moet dus genoeg financiële ruimte zijn om voldoende mensen aan te werven in de nieuwe structuur die nu voorligt om die mensen op het terrein te begeleiden. Vandaag hebben we er totaal geen zicht op wat de financiële implicaties zijn. Er wordt immers een delegatie gegeven aan de Vlaamse Regering in de uitvoeringsbesluiten waardoor, als blijkt dat die marges veel te klein zijn en er op het terrein minder personeel kan worden aangeworven om in de begeleiding te voorzien, we het risico lopen dat de mensen die in het wijk-werken stappen, niet de trajectbegeleiding krijgen die ze verdienen en daardoor geen kansen zullen krijgen op een job binnen het normaal economisch circuit.

Dat zijn twee cruciale factoren die ervoor zorgen dat wij op dit moment tegen het decreet zullen stemmen. Maar wij hopen dat wij de volgende maanden ongelijk zullen krijgen. Ik hoop dat echt. U begrijpt dat wij vanuit de oppositie het dossier kritisch moeten blijven volgen. Ik hoop dat u ons kunt overtuigen zodat binnen dit en een jaar, wanneer er een evaluatie komt, u kunt zeggen dat we ongelijk hebben. Voor de rest zullen wij vooral die grote groep mensen die nu uit de boot dreigt te vallen, blijven verdedigen. We hopen dat u met uw collega-ministers Homans en Vandeuren zo snel mogelijk tot een akkoord komt zodat een aantal van onze vragen al zijn ingelost.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, ik wil namens mijn fractie in mijn bekende stijl, kort en bondig, even toelichten wat wij vinden van wat nu voorligt en het debat namens mijn fractie voeren.

Minister, ik ben het eens met de filosofie van de hervorming, om te vereenvoudigen. We willen dat een kans geven. Daarom gaan wij niet tegen stemmen. Maar we kunnen ook niet voor stemmen om twee redenen. Die zijn voor een deel al aangehaald door een aantal collega's. Eerst en vooral is er de doelgroep die uit het PWA-stelsel valt. U kijkt naar de werk-zorgtrajecten, maar we zien dat er op dit moment op het veld nog redelijk veel onduidelijkheid is over de manier waarop dat juist zal worden geregeld en op welke manier die doelgroep zal worden opgevangen.

U verwijst naar uitvoeringsbesluiten. Goed, maar op dit moment staat er te weinig concreets op papier om te weten wat er zou gebeuren met die mensen. Het moet het doel van ons allemaal zijn om ervoor te zorgen dat niemand, niemand kansen zal verliezen door het feit dat er op dit moment nog weinig concrete beslissingen zijn genomen. Daardoor kunnen wij met de beste wil van de wereld – dat is misschien het belangrijkste punt – dus niet voorstemmen. Hetzelfde geldt voor het operationaliseren van W². Ook daar zie je dat er te weinig duidelijkheid is, te weinig concreets, waardoor mensen zich zorgen maken.

Een tweede punt is dat het wat ons betreft nog onduidelijk is wat er gebeurt met mensen die na een jaar wijk-werken niet toeleidbaar blijken te zijn. Welke

alternatieven worden daarvoor hard gemaakt? Op welke concrete manier zullen die mensen op alternatieven kunnen rekenen en worden opgevangen? Ook daar blijven we op dit moment op onze honger zitten.

Een derde punt, dat misschien niet belangrijk is, is de prijsvork die er ook al bestond in het vorige decreet en die nu voor een deel overeind blijft voor die cheques. Wij denken dat het veel beter zou zijn om uniform een prijszetting te doen zodat de lokale besturen, de steden en gemeenten, niet opgezadeld zijn met die verantwoordelijkheid maar dat er een uniforme regeling is voor iedereen in heel Vlaanderen en er op dat vlak duidelijkheid en transparantie is.

Minister, we volgen de filosofie helemaal. We hebben dat altijd gezegd. Maar deze dingen zorgen ervoor dat we niet voor kunnen stemmen, dus zullen wij ons straks onthouden om het een kans te geven en het in de toekomst goed te kunnen blijven opvolgen.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Ik dank eerst de verslaggever voor zijn bondige toelichting van de bespreking in de commissie. Minister, ik heb nog een bedenking. We kunnen wel akkoord gaan met de meeste principes die u in dit ontwerp van decreet verwerkt hebt, maar we hebben wel bezwaar met betrekking tot een element dat weliswaar tot de federale bevoegdheden is blijven behoren, met name die over de uitbetaling van de werkloosheidsuitkeringen.

Het is de bijzondere wet tot hervorming van de instellingen die bepaalt dat zolang de gewesten een PWA-systeem behouden, het de federale overheid is die de bestaande betaling van de werkloosheidsuitkeringen van de werknemers die tewerkgesteld zijn in het kader van een PWA, voortzet. Alleen is er een grens bepaald, en die grens zegt dat indien het aantal personen dat in het PWA-systeem is tewerkgesteld gemiddeld over het jaar hoger is dan 7291 gerechtigden wat betreft het Vlaamse Gewest en 7466 gerechtigden wat betreft het Waalse Gewest, er een responsabiliseringsbijdrage moet worden betaald. Dat is toch wel merkwaardig, omdat we vaststellen dat Vlaanderen sneller en meer responsabiliseringsbijdragen zal moeten betalen dan Wallonië, terwijl, zoals we allemaal weten, het net Wallonië is dat in dezen een achterstand heeft en dus in feite sneller geresponsabiliseerd zou moeten worden dan Vlaanderen. We stellen dus vast dat er in dezen, hoewel het op het federale niveau is gebleven en u daar dus niet rechtstreeks verantwoordelijk voor bent, een bijkomende geldtransfer van Vlaanderen naar Wallonië in stand wordt gehouden. Wij kunnen dat uiteraard niet aanvaarden en daarom gaan we ons bij de stemming onthouden.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Voorzitter, ik wil collega Beenders bedanken voor zijn uitgebreid verslag en goede schets van het debat van vorige week. We hoeven dit hier niet opnieuw te voeren, maar ik wil wel enkele zaken benadrukken die voor mijn fractie uiterst belangrijk zijn bij deze hervorming.

Vlaanderen kreeg met de zesde staatshervorming de bevoegdheid om een stelsel te hervormen dat niet meer activerend werkte en geen competentieversterkend traject meer was. Het oorspronkelijke idee van het PWA zat goed. We zaten in een andere tijdsgeslacht, in een periode van laagconjunctuur. Maar we zijn intussen dertig jaar later. Het systeem was scheefgegroeid. Mensen in dit systeem bouwden geen rechten meer op, laat dat net de drijfveer zijn voor de hervorming: een betere positie voor de wijk-werker.

Met het ontwerp van decreet betreffende wijk-werken waarover we vandaag stemmen, werd een traject ontworpen dat enerzijds competentieversterkend is

en anderzijds voor laaggeschoolden opnieuw een deur opent naar een job op de reguliere arbeidsmarkt.

Het is een activeringstraject op maat van de werkzoekende geworden. Voor de hervorming van dit statuut is niet over één nacht ijs gegaan, er ging veel dialoog aan vooraf met alle betrokken partners waardoor we een gedragen voorstel hebben. Vandaag, op 5 juli, staat het er, en wijk-werken zal starten op 1 januari 2018.

De kern blijft: meer kansen geven aan mensen om zich op de reguliere markt te begeven. Ik wil graag met enkele prioriteiten voor onze fractie aanhalen.

Ten eerste zet deze Vlaamse Regering in op werkervaring, het aanleren van competenties op een echte werkvloer en dit op het lokale niveau. Voor ons is dit een belangrijk onderdeel: de lokale besturen meer verantwoordelijkheid geven om zelf hun eigen werkgelegenheidsbeleid vorm te geven.

Ten tweede is dit instrument een echte hefboom om langdurig werkzoekenden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt te activeren. Vroeger was het PWA-systeem een werkloosheidsval, men bouwde niets op en eigenlijk bleef de persoon ter plaatse spartelen. Een wijk-werker blijft een werkzoekende die in het kader van een traject naar werk een wijk-werktraject zal doorlopen. Wat ook nieuw is en absoluut een voordeel voor de werkzoekende, is dat men nog steeds kan rekenen op begeleiding door VDAB, iets wat bij het PWA niet meer aanwezig was. VDAB en het OCMW hebben reeds veel ervaring in begeleiding en zullen een traject op maat opstellen. Wij hebben er dan ook het volste vertrouwen in dat VDAB en het OCMW dit ter harte zullen nemen.

Heel belangrijk is ook de duurtijd. De wijk-werker kan maximaal twaalf maanden in het wijk-werken competenties opbouwen. Maar dit betekent geen eindstation of een valkuil naar werkloosheid. Daarna kan men overstappen in een traject van tijdelijke werkervaring, waardoor men opnieuw aan competenties en werkervaring kan voortwerken.

De minister heeft gezorgd voor een opbouwend geheel dat al door veel onderzoeken is bevestigd. Het opbouwen van competenties en leren op de werkvloer is de beste garantie voor een job op de reguliere arbeidsmarkt. De wijk-werker zal in tegenstelling tot het PWA niet langer een aparte eenheid zijn, maar terechtkomen in een groter systeem wat in het voordeel is van de wijk-werker.

Wij zijn er ons natuurlijk ook van bewust dat dit proces niet voor iedereen is weggelegd. De heer Beenders heeft daar al naar verwezen. Niet iedereen is gemaakt voor de reguliere arbeidsmarkt. De mensen die tussen de mazen van het net vallen, verdienen een goed opvangnet. Er wordt momenteel gewerkt aan een duurzame oplossing door de ministers Homans, Muyters en Vandeurzen. Zij voeren de zorg- en werktrajecten uit. We hopen dat we daar zeer snel resultaten van zien op de werkvloer.

Daarnaast kan men ook altijd rekenen op de sector van de sociale economie die een uitbreiding van het contingent kent. We hebben dus drie pijlers: sociale economie, arbeidszorg en wijk-werken tijdelijke werkervaring, die een compleet arbeidsmarktverhaal maken waarvoor de Vlaamse Regering het laatste jaar hard heeft gewerkt. Wij onderschrijven deze juiste wegen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Ik ben ook zeer verheugd dat de minister heeft beslist om de doelgroep open te trekken naar de leefloners. De laatste maanden hoorden we via verschillende berichten dat de groep leefloners stijgt. Dankzij het nieuwe wijk-werken zullen ook zij kunnen instappen in een activerend traject. Dat is heel goed nieuws, want onze Vlaamse

arbeidsmarkt kent een explosieve groei van vacatures, dus iedere werkkracht is welkom.

Een belangrijke rol is ook weggelegd voor de lokale besturen, zij kunnen samenwerken over gemeenten en steden heen om het aanbod aan activiteiten optimaal af te stemmen op hun maatschappelijke behoeften. We gaan hier uit van vertrouwen en geven de besturen alle verantwoordelijkheid.

Daarnaast zorgt dit ontwerp van decreet ook voor een enorme vereenvoudiging, onder meer administratief, en voor schaalvergroting. Het wijk-werken wordt gecentraliseerd gecoördineerd via het virtueel platform van wijk-werken. Hierbij worden bijvoorbeeld de werkplekken, de organisatoren, het aantal wijk-werkers geregistreerd. We trekken hier de kaart van transparantie, iets wat het vroegere PWA niet kende. Steden en gemeenten zullen kunnen rekenen op medewerkers van VDAB om hen te ondersteunen in het organiseren van wijk-werken.

Er werd gekozen voor een samenwerkingsverband vanaf 60.000 inwoners. We zetten op die manier in op schaalvergroting maar vooral ook op professionalisering. Hierdoor creëren we ook grotere kwaliteitsgaranties voor zowel de lokale besturen als de wijk-werkers.

Ik wil mijn betoog eindigen met een oproep aan de lokale besturen om samen over de grenzen van steden en gemeenten heen te werken aan wijk-werken. Wijk-werken organiseert een tewerkstellingsbeleid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

De collega's hebben hier al hun bezorgdheden geuit die ook de onze zijn en die wij op de voet zullen blijven volgen. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Ik sluit me aan bij de woorden van mevrouw Talpe. Minister, namens onze fractie wil ik u danken voor de bereidwilligheid en de luisterbereidheid die u en uw administratie hebben getoond voor de zorgen voornamelijk uit Welzijn en Onderwijs. Het is belangrijk dat de goede krachten die in het PWA zaten en die nu naar wijk-werken gaan en dat mensen ouder dan 50 jaar effectief die tewerkstelling kunnen behouden. Voor die groep is dat echt wel belangrijk. Het is ook goed dat die periode van 6 maanden tot 12 maanden is uitgebreid. De vorming die veel inrichtende machten steken in mensen die PWA-jobs uitvoeren binnen het onderwijs, wordt op die manier gevaloriseerd.

Mevrouw Talpe heeft daarnet ook gezegd dat voor twee groepen, de landbouwsector en de gemeenschapswacht, nog verdere uitklaring nodig is. Er is nog een heel kleine groep waar ik nog vragen over heb, meer bepaald de mensen die in de JoJo- en de VeVe-startbanenprojecten zaten. Een deel van het budget blijft bij minister Crevits en een ander deel van het budget dat met de zesde staats-hervorming van het federale naar het Vlaamse niveau is overgeheveld, zit in uw portefeuille en voegt u toe aan het budget voor dit ontwerp van decreet.

De meeste gemeentebesturen en scholen die daarvan gebruikmaken, kregen tot nu toe voornamelijk de communicatie dat het deel dat bij u zat naar wijk-werken gaat waardoor er even een standstill moeten zijn. Het is belangrijk dat scholen en gemeenten worden geïnformeerd dat er ook binnen wijk-werken plaats is voor de taken die deze mensen uitvoeren, voornamelijk preventie binnen de scholen, spijbelpreventie, aanwezigheid op buslijnen waar er al amok was met jongeren die naar school gaan of terugkeren naar huis.

Tot nu toe is de communicatie, die ik zelf ook heb gekregen, er vooral een geweest die stelt dat u het stuk dat bij Onderwijs zat behoudt. Het andere stuk gaat over

naar een nieuw statuut. Ik heb de indruk dat te veel mensen op het terrein te weinig informatie hebben om ook van deze mogelijkheid gebruik te maken. Het zou zonde zijn, want ze kunnen ook worden ingezet voor de belangrijke maatschappelijke taken waarvoor vroeger JoJo'ers en VeVe'ers werden ingezet.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik wil eerst en vooral iedereen, uit de meerderheid én de oppositie, bedanken om de basisprincipes van deze hervorming van PWA naar wijk-werken mee te ondersteunen. Het is logisch dat er hier en daar nog een onduidelijkheid is. We moeten nog een besluit maken. Ik deel de bezorgdheid van velen voor mensen die uit de boot vallen. Daarom heb ik hard samengewerkt met mijn collega-ministers Homans en Vandeuren om daar een oplossing voor te vinden. We staan daar heel dicht bij. Ik ben ervan overtuigd dat die oplossing ook jullie goedkeuring zal kunnen wegdragen. De finaliteit is mensen laten doorstromen. Maar er moet ook een oplossing worden gevonden voor wie deze stap niet kan zetten.

Mevrouw Claes, u zegt dat we de nieuwe organisator mee kunnen laten zoeken naar nieuwe werkplekken, niet alleen hier maar ook voor anderen. Dat moeten we zeker doen. We hebben al goede acties vanuit de werkgeversorganisaties Voka en UNIZO. Wij werken graag samen met al wie, ook VDAB, mee kan helpen zoeken naar werkplekken voor alles waarvoor wij werkplekken zoeken, van duaal leren over tijdelijke werkervaring tot wijk-werken. Wij zullen de plaatsen echt nodig hebben, vooral omdat we beseffen, zeker in de privésector, dat werkervaringsplaatsen aanbieden zeker geen 'free lunch' is. Dat is een engagement van de werkgevers, en dat vraagt ook een inspanning.

Voor de werkplekken voor wijk-werken hebben we de lijst waarvoor de PWA-lijst van vandaag de startbasis vormt. Die lijst zal worden gescreend door de raad van bestuur van VDAB. Hij zal op die manier kunnen worden geactualiseerd. De essentie van de zaak blijft daar: niet in concurrentie gaan met de private sector. Alle mogelijke taken in Vlaanderen kunnen door de raad van bestuur van VDAB op die lijst worden gezet. Mijnheer De Ro, de elementen die u naar voren brengt, zullen daarop kunnen verschijnen. De zaken die ontbreken en die op lokaal vlak niet in concurrentie zijn met de privésector, kunnen daar door de lokale besturen nog altijd aan worden toegevoegd. Dat systeem biedt genoeg zekerheid in dat geheel.

Mevrouw Talpe, u had het over de herhaalbaarheid. Het is heel duidelijk dat die herhaling niet kan gebeuren in de zin van: twaalf maanden, een paar weken werken, opnieuw twaalf maanden... Ik vertrouw daar op VDAB en de OCMW's als bemiddelaars, dat ze dit alleen aanbieden aan wie daar echt nood aan en belang bij heeft. Het kan best zijn dat iemand die dat traject heeft gevolgd, via een tijdelijke werkervaring aan werk is gekomen, maar dat hij tien jaar later opnieuw problemen heeft en misschien wel opnieuw met wijk-werken moet starten. Dat laten we open. Die herhaling mag zeker niet betekenen dat we opnieuw vervallen in wat vroeger de PWA is geworden.

Ik ben in overleg met minister Jambon over de gemeenschapswachten. Met betrekking tot de landbouwsector hebt u zelf de suggestie gedaan om oplossingen te zoeken in andere instrumenten. Ik denk dat dat de juiste weg is. Laat ons in een nieuw systeem niet beginnen met allerlei uitzonderingen, tenzij we echt geen andere oplossing vinden. Maar ik wil wel mee zoeken naar een oplossing.

Mijnheer Beenders, ik begrijp dat u vanuit uw filosofie nog niet begrijpt wat het werk-zorgtraject met zich meebrengt en dat u zegt dat het in elke beleidsbrief tot nu toe een belofte is geweest. Wel, ik zal de belofte waarmaken. U zult dat binnenkort zien.

U zei dat die groep van mensen die meer dan twee jaar werkloos zijn, een moeilijke groep is, die speciale begeleiding vraagt. Ik was dan toch wel tevreden toen ik de jongste werkloosheidscijfers zag, van juni. Daaruit bleek dat er bij die groep een daling is met 5,2 procent. De aanpak van die tijdelijke werkervaring, van het opdoen van werkervaring lijkt me dus de juiste te zijn. Wat de begeleiding betreft, daarin zal worden voorzien. Dat moet zelfs niet budgettair. Er zijn een aantal mensen die vroeger in de PWA's werden ingeschakeld en die nu hierbij zullen worden ingeschakeld, op een meer gecoördineerde manier, op een meer efficiënte manier. Als daar meer volk voor nodig is, dan zullen we daarvoor de nodige verschuivingen doen binnen VDAB. Ik heb hier geen extra budgetten voor nodig.

Mijnheer Annouri, wat de prijs betreft, verschil ik wat van mening met u. Stel u voor dat ik een minimumprijs bepaal. Dan gaat men overal waar nu de prijs hoger is, zeggen dat men voor die prijs geen kwaliteitsvolle begeleiding kan organiseren. Zet ik de prijs hoger, dan zal degene die vandaag de minimumprijs betaalt, zeggen dat ik dat duurder maak en dat niemand dat vraagt. De scholen zullen meer moeten betalen of weet ik veel wat. Ik denk dus dat we op dat vlak de lokale autonomie moeten respecteren. Ik ga ervan uit dat men lokaal het best weet wat er kan, hoe het moet en tegen welke prijs dat dan kan. Het is natuurlijk ook een stimulans om qua organisatie zo efficiënt mogelijk te werken, in het belang van de klanten. Misschien kan het nog groter worden dan 60.000 inwoners. Dat lijkt me een betere situatie dan dat Vlaanderen een uniforme prijs zou opleggen.

Mijnheer Janssens, het is natuurlijk spijtig dat u zich onthoudt over iets waarover ik niet kan beslissen. Er is een foto genomen van 2012, bij de zesde staats-hervorming. Op dat moment waren er 7291 Vlamingen en 7466 Walen in het PWA-systeem. Men heeft beslist om op die wijze over te dragen, op basis van die foto. Dat was de keuze van de mensen die de zesde staatshervorming hebben ineengestoken. Wat ik nu vooral probeer, is daar een systeem van te maken waar de Vlamingen die in dat systeem zitten, beter van worden, waardoor ze worden begeleid naar werk.

Ik roei met de riemen die ik heb. Ik doe het werk dat ik kan doen. Ik vind het een beetje spijtig dat jullie zich om die reden zullen onthouden. De reden op zich begrijp ik. Misschien waren er in Wallonië op dat moment meer PWA'ers omdat men er ook meer werklozen had dan in Vlaanderen.

Mevrouw Van Eetvelde, ik kan uw betoog natuurlijk helemaal onderschrijven. Ik denk dat we op deze manier daadwerkelijk een geheel vormen.

Ik wil eindigen met iedereen te bedanken voor de zeer constructieve samenwerking omtrent heel de bespreking, zowel in de commissie als vandaag in het parlement.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1197/3)

– *De artikelen 1 tot en met 64 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het akkoord tussen het Koninkrijk België en de Staten van Guernsey inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden, ondertekend te Brussel op 24 april 2014 en te Saint Peter Port op 7 mei 2014 – 1205 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instemming met het akkoord tussen het Koninkrijk België en de Staten van Guernsey inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden, ondertekend te Brussel op 24 april 2014 en te Saint Peter Port op 7 mei 2014.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1205/1)

– De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het Multilateraal Akkoord tussen bevoegde autoriteiten betreffende de automatische uitwisseling van inlichtingen inzake financiële rekeningen, ondertekend te Berlijn op 29 oktober 2014 – 1206 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instemming met het Multilateraal Akkoord tussen bevoegde autoriteiten betreffende de automatische uitwisseling van inlichtingen inzake financiële rekeningen, ondertekend te Berlijn op 29 oktober 2014.

De algemene bespreking is geopend.

Zijn er hier mensen die financiële rekeningen hebben in het buitenland? Die kunnen nu een betoog houden.

U ook niet, minister Tommelein? *(Gelach)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1206/1)

– *De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN DECREET van Katrien Schryvers, Lies Jans, Freya Saeys, Tine van der Vloet, Vera Jans en Lorin Parys houdende wijziging van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters, wat het attest van draagkracht betreft
– 1161 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van Katrien Schryvers, Lies Jans, Freya Saeys, Tine van der Vloet, Vera Jans en Lorin Parys houdende wijziging van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters, wat het attest van draagkracht betreft.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (*Zie Parl.St. VI.Parl. 2016-17, nr. 1161/3*)

– *De artikelen 1 tot en met 3 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

VOORSTEL VAN DECREET van Manuela Van Werde, Sabine de Bethune, Jean-Jacques De Gucht, Karim Van Overmeire, An Christiaens en Jan Van Esbroeck houdende wijziging van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, wat het archeologisch onderzoek bij vergunningsplichtige ingrepen in de bodem betreft
– 1167 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 7

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van Manuela Van Werde, Sabine de Bethune, Jean-Jacques De Gucht, Karim Van Overmeire, An Christiaens en Jan Van Esbroeck houdende wijziging van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, wat het archeologisch onderzoek bij vergunningsplichtige ingrepen in de bodem betreft.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): We hebben in de commissie over dit decreet, dat een aantal kleinere aspecten van de archeologische zorg bijstelt, al uitgebreid gediscussieerd.

We zijn op veel punten tot een consensus gekomen. Het is goed dat we de procedures voor archeologie, voor de archeologienota, enzovoort, verlichten. Ik dank de meerderheid voor het initiatief in dat verband.

Ik heb zelf twee amendementen ingediend in de commissie, waarvan een betrekking heeft op de zogenaamde lijninfrastructuur. Dat zijn grote openbare werken aan wegen, waterlopen, enzovoort, van de Vlaamse overheid zelf, bijvoorbeeld door Aquafin, het Agentschap Wegen en Verkeer, Waterwegen en Zeekanaal NV. Er was een zekere versoepeling van de normen en een zekere inconsequentie bij de Vlaamse overheid tussen de oppervlakenormen die ze voor zichzelf en voor de privésector oplegde. Dat hebben we gelijk getrokken. Ik dank de meerderheid voor de constructieve bereidwilligheid om mijn amendement op dat punt te steunen.

Sinds het verslag heb ik een amendement ingediend om een ander amendement, of om een andere tekst, ongedaan te maken. De sector van de archeologen had met betrekking tot die tekst over het afgraven van akkers en weiden een opmerking gemaakt. Een vrijstelling kon worden verleend voor een reliëfwijziging van landbouwgronden waarbij de teelaarde wordt teruggebracht. De sector van de archeologen merkt op dat een diepte van veertig centimeter toch wel zeer merkwaardige vondsten kan opleveren. Vlaanderen is helaas in de loop van de geschiedenis een strijdperk geweest van vele oorlogen en dus bevat onze bodem heel wat waardevolle restanten van die gebeurtenissen. Ik heb voorgesteld om die bepaling weg te halen.

Ik heb vernomen dat de meerderheid vandaag zelf een amendement heeft ingediend op haar eigen tekst waarbij die regel wat stringenter wordt, namelijk dat de vrijstelling alleen kan gelden buiten archeologische zones, buiten al dan niet beschermde archeologische sites, of buiten sites die in een proces van bescherming zitten. Ik ben blij dat de meerderheid tegemoetkomt aan die gedachte en dus blijkbaar ook oog heeft voor de archeologen in Vlaanderen. Ik trek mijn amendement in en ik zal het amendement van de meerderheid steunen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Na het commentaar op de inleiding is het toch wel interessant om de inleiding zelf te horen.

Collega's, vorige maand is de gemeente Oudenburg opnieuw overspoeld door Romeinse soldaten ter gelegenheid van het Romeinse weekend. Ook in andere steden en gemeenten worden jaarlijks historische evenementen georganiseerd die veel volk lokken. Er is dus blijkbaar een heel grote belangstelling voor onze geschiedenis.

Dat we zoveel weten over onze geschiedenis, hebben we te danken aan geschriften en overleveringen, maar ook aan de wetenschappelijke kennis die we halen uit ons archeologisch erfgoed. Onze bodem is heel rijk, heel gevarieerd en uiteraard nauwelijks zichtbaar, maar onze bodem maakt wel inherent deel uit van ons gemeenschappelijk erfgoed. In elke gemeente vormt de bodem een deel van ons collectief geheugen. De zorg voor het bodemarchief is opgenomen in het Onroerenderfgoeddecreet in uitvoering van het verdrag van Valletta, dat dit jaar 25 jaar oud is.

Het archeologieluik, hoofdstuk 5 van het Onroerenderfgoeddecreet, is in werking getreden op 1 juni 2016. Archeologie is altijd een dilemma tussen bewaren in de grond of opgraven en dus eigenlijk vernietigen. Dat is het principe van het verdrag van Valletta. Als geen behoud in situ, dus in de grond zelf, mogelijk is, moeten we er steeds voor zorgen dat het archeologisch materiaal dat zich in de

bodem bevindt, niet wordt vernietigd of definitief verstoord. Dus we leggen de bodem enkel open als het echt nodig is.

Daarom is er een duidelijke koppeling met ruimtelijke ordening en het vergunningentraject. Een aanvrager van een vergunning moet in bepaalde gevallen eerst een archeologisch vooronderzoek laten uitvoeren door een erkend archeoloog. Dit leidt tot een archeologienota, die wordt bekrachtigd door het agentschap. Dat agentschap heeft hiervoor 21 dagen tijd. Daarna kan de vergunning worden aangevraagd.

Het decreet regelt in welke gevallen een archeologienota verplicht is en regelt ook de vrijstellingen. Er is bijvoorbeeld geen archeologienota vereist als de bodemingreep kleiner is dan 1000 vierkante meter of kleiner dan 100 vierkante meter binnen archeologische zones.

Uit de praktijk bleek dat de verplichte archeologienota soms tot bijkomende kosten, lasten en vertraging leidde. In de maanden april tot augustus 2016 waren er meer weigeringen dan bekrachtigde archeologienota's. Na augustus is dat verbeterd. Maar toch zijn er nog altijd 23 procent weigeringen. Dat probleem hebben we meermaals besproken in de commissie.

De minister-president heeft vastgesteld dat de raming van de kosten voor de archeologienota zonder onderzoek van 250 euro die de administratie had gegeven, absoluut niet klopt. In de realiteit gaat het van 2500 euro tot, in zeer extreme gevallen, 7500 euro. Dat is natuurlijk onaanvaardbaar, ook voor de minister-president.

Daarom zijn er in het najaar van 2016 al enkele aanpassingen doorgevoerd op het niveau van het uitvoeringsbesluit en de code van goede praktijk. De aanpassing van de code van goede praktijk is gebeurd na overleg met de sector en die geeft de mogelijkheid voor een archeologienota light, een archeologienota met beperkte samenstelling, als kan worden aangetoond dat er geen archeologisch erfgoed aanwezig is, dat de bodemingrepen geen negatieve impact hebben op het archeologisch erfgoed of dat de opgraving niet tot nuttige kenniswinst leidt. Er zal ook een snellere update komen voor de kaart met gebieden waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt zodat die gebieden sneller vrijgesteld zijn van een archeologienota. Die wijzigingen zijn van kracht sinds 1 januari 2017.

In afwachting van de aangekondigde evaluatie van het Onroerenderfgoeddecreet worden met dit voorstel van decreet enkele aanpassingen en verfijningen aangebracht aan het regelgevend kader. De basisprincipes van het Onroerenderfgoeddecreet blijven echter ongewijzigd.

Het voorstel van decreet bevat vier wijzigingen. Tot op vandaag kan men pas na de goedkeuring van de archeologienota een bouwaanvraag indienen. Wij bepalen dat het mogelijk wordt om reeds een vergunningsaanvraag in te dienen bij de vergunningverlenende overheid, gelijktijdig met het indienen van de archeologienota ter bekrachtiging. Dit leidt dan tot een vereenvoudiging en versnelling van de procedure en kan een tijdswinst opleveren van 21 dagen. Belangrijk is wel te noteren dat het college geen vergunning kan geven als die bekrachtigde nota niet tijdig wordt bezorgd voor het verstrijken van de vergunningstermijnen.

Het is dus een risico dat ligt bij de aanvrager.

We maken het mogelijk en duidelijk dat een archeologienota ook kan worden opgesteld voor grotere gebieden, voorafgaand aan het individuele vergunningstraject. Het principe was al geregeld bij verkaveling, maar ook bij grotere ontwikkeling van terreinen – de haven, industrie, stadsprojecten, bodemsanering – kan dit beter zijn voor het erfgoed én voor de bedrijven zelf.

Archeologen in dienst van een gemeente of een erkende intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst worden van rechtswege erkend als ze voldoen aan de erkenningsvoorwaarden zoals bepaald door de Vlaamse Regering.

De bestaande vrijstellingen voor de opmaak van een archeologienota worden op een aantal punten aangepast en verduidelijkt. Een aanpassing aan de vrijstelling voor werken aan bestaande lijninfrastructuur moet toelaten dat men bijvoorbeeld ook een voetpad kan aanleggen naast de weg, zonder nota. Dat werd, na een terecht amendement van collega Caron, in beperkte mate aangepast. We stellen ook expliciet in het voorstel van decreet dat er géén archeologienota vereist is in geval van verbouwingen, herbouw- en regularisatieaanvragen. En bij verkavelingsaanvragen verduidelijken we hoe de oppervlakte van de verkaveling moet worden berekend.

We schrijven expliciet dat bij verkavelingswijzigingen waarbij alleen de voorschriften worden gewijzigd, geen archeologienota hoeft worden opgemaakt.

Een laatste wijziging – en daarover heeft collega Caron het al gehad – is het punt 7 inzake beperkte reliëfwijzigingen in landbouwgebied. Hier wordt een beperkte vrijstelling gegeven in het kader van een verbeterd bodembeheer. De teelaardelaag wordt maximum 40 centimeter afgegraven en, nadat het terrein dan is opgehoogd, wordt die teelaardelaag teruggeplaatst.

Binnen onze fractie hebben we de plussen en de minnen van die vrijstelling afgewogen. Wij wensen die dan ook te behouden, maar we stellen wel een kleine aanpassing voor aan de tekst.

Die aanpassing vindt u in amendement nr. 6, dat intussen is rondgedeeld op de banken. We beperken de vrijstelling tot gebieden die niet gelegen zijn in een archeologische zone of in een voorlopig of definitief beschermde archeologische site. Die toevoeging moet ervoor zorgen dat die ingrepen geen onomkeerbare schade toebrengen aan het archeologisch erfgoed in de meest kwetsbare zones.

Ten slotte worden ook in het Omgevingsvergunningsdecreet de noodzakelijke aanpassingen doorgevoerd om te komen tot een sluitende afstemming inzake het archeologisch voortraject bij vergunningsplichtige ingrepen in de bodem.

Tot slot wil ik de collega's van CD&V en Open Vld bedanken voor hun constructieve medewerking aan het tot stand komen van het voorstel van decreet. *(Applaus)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1167/5)

– *De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Amendement nr. 5, van Bart Caron, op artikel 3, wordt ingetrokken.

Er is een amendement nr. 6 op artikel 3. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1167/7)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– De artikelen 4 tot en met 11 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

VOORSTEL VAN DECREET van Annick De Ridder, Dirk de Kort, Mathias De Clercq, Bert Maertens, Karin Brouwers en Paul Van Miert houdende wijziging van het decreet van 3 mei 2013 betreffende de bescherming van de verkeersinfrastructuur in geval van bijzonder wegtransport – 1189 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van Annick De Ridder, Dirk de Kort, Mathias De Clercq, Bert Maertens, Karin Brouwers en Paul Van Miert houdende wijziging van het decreet van 3 mei 2013 betreffende de bescherming van de verkeersinfrastructuur in geval van bijzonder wegtransport.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Annick De Ridder (N-VA): Voorzitter, ik houd het heel kort, want iedereen heeft uiteraard het verslag kunnen lezen.

Ik wil nog eens de nadruk leggen op de voordelen van zo'n ecocombi, want dat vergeten we af en toe.

Uit verschillende proefprojecten is gebleken dat die ecocombi's twee voordelen hebben.

Aangezien ze langer zijn, vervoeren ze per rit een grotere lading. Dit heeft een daling van het aantal vrachtwagens op de weg tot gevolg. In de praktijk kunnen twee ecocombi's drie gewone vrachtwagens vervangen.

Het tweede voordeel is dat de ecocombi's bijdragen tot een beter leefmilieu. Het brandstofverbruik en de emissies van CO₂, van fijn stof en van NO_x van langere vrachtwagens liggen beduidend lager dan bij het gebruik van twee afzonderlijke gewone vrachtwagens. Uiteraard heb ik het hier over een vervoer over dezelfde afstand.

In navolging van het eerste proefproject, dat in 2014 is gestart, hebben we dan ook een voorstel van decreet opgesteld om het toepassingsgebied te verruimen of verder uit te breiden. Dit voorstel van decreet maakt werk van een basis-netwerk in plaats van vergunningen per aangevraagde reisweg. Het maakt werk van aantakkingstrajecten die kunnen worden aangevraagd en toegestaan.

Een belangrijke kanttekening hierbij is dat we enorm veel aandacht besteden aan de verkeersveiligheid. Ook voor ons is dit natuurlijk een belangrijk aspect. Op basis van een puntensysteem, dat in een besluit van de Vlaamse Regering zal worden geregeld, zullen de trajecten worden vastgelegd. Dit is een goede zaak. Op die manier kunnen we ook aandacht schenken aan de verkeersveiligheid.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, in de commissie hebben we hierover een debat gevoerd. We hebben het eerste decreet betreffende de proefprojecten niet gesteund. We zullen dit ook niet steunen. We zijn het niet helemaal eens met de

analyse waaruit zou blijken dat de ecocombi's veel minder brandstof verbruiken en hierdoor minder CO₂ uitstoten. Dat blijkt ook niet uit de documenten die wij hebben opgevraagd over de evaluatie van het eerste proefproject. Die evaluatie is niet van aard om ons van mening te doen veranderen.

De ecocombi's, die ik liever monstertrucks noem, zijn absoluut geen ecologische oplossing. We vinden zelfs dat dit haaks staat op het beleid van minister Weyts, dat we wel steunen. Als alternatief voor het wegvervoer wil hij vooral heel wat vracht langs binnenwateren vervoeren. We blijven bij ons standpunt en we zullen dit voorstel van decreet straks niet goedkeuren.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1189/1)

– De artikelen 1 tot en met 8 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Jean-Jacques De Gucht, Manuela Van Werde, Sabine de Bethune, Karim Van Overmeire, Karin Brouwers en Jan Van Esbroeck betreffende de financiering van de archeologische erfgoedzorg – 1166 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Jean-Jacques De Gucht, Manuela Van Werde, Sabine de Bethune, Karim Van Overmeire, Karin Brouwers en Jan Van Esbroeck betreffende de financiering van de archeologische erfgoedzorg.

De bespreking is geopend.

De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Voorzitter, met het daarnet toegelichte voorstel van decreet houdende wijziging van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, wat het archeologisch onderzoek bij vergunningsplichtige ingrepen in de bodem betreft, sturen we het decreet betreffende het onroerend erfgoed bij inzake het archeologisch onderzoek. We hebben getracht op korte termijn enkele gerichte aanpassingen door te voeren. Hiermee zetten we een volgende stap in een noodzakelijk proces dat tot een eenvoudige en correcte regelgeving moet leiden. Het zou trouwens een goede zaak zijn eenzelfde analyse te maken voor elk ontwerp of voorstel van decreet dat we hier maken. Zo zouden we in Vlaanderen een nog betere decreetgeving hebben.

Niet alle knelpunten worden hiermee echter opgelost. Met de aangekondigde evaluatie van het decreet betreffende het onroerend erfgoed in het vooruitzicht lijkt het de N-VA, CD&V en natuurlijk ook mijn eigen partij opportuun en aangewezen reeds voor die evaluatie enkele aandachtspunten te formuleren.

Op vraag van minister-president Bourgeois bereidt het Agentschap Onroerend Erfgoed momenteel de evaluatie van de nieuwe regelgeving inzake het onroerend

erfgoed voor. De doelstelling van deze evaluatie van de nieuwe regelgeving is opgenomen in de beleidsnota Onroerend Erfgoed voor de periode 2014-2019.

Ik citeer minister-president Bourgeois: "Al van bij de start monitoren we effecten van de vernieuwde regelgeving op het terrein. Halverwege 2017 laat ik al de eerste resultaten van het Onroerenderfgoeddecreet evalueren." Dus voor het zomerreces van 2017 zou die evaluatie moeten worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Proactief wensen de meerderheidspartijen met voorliggend voorstel van resolutie straks aandacht te vragen voor de financiering en vooral de betaalbaarheid van ons archeologische traject.

In artikel 10.3.1 van het Onroerenderfgoeddecreet werd bepaald dat de kosten van archeologisch vooronderzoek en de archeologische opgraving gedragen worden door de aanvrager van de vergunning, tenzij iets anders overeengekomen is. Dat houdt verband met het zorgplichtprincipe. Dat principe houdt in dat de eigenaar de plicht heeft om met zorg om te gaan met het archeologische erfgoed dat zich in de ondergrond bevindt. Dat is de vertaling van het principe 'de veroorzaker betaalt', dat is opgenomen in het ons reeds vertrouwde Verdrag van Valletta.

De minister-president lichtte al in 2010 toe dat het nooit de bedoeling kan zijn om dat principe zo ver door te trekken dat alle mogelijke erfgoedlasten die op een perceel rusten, gedragen zouden moeten worden door de toevallige eigenaar, of om alle lasten die op een verkaveling zouden rusten, te laten dragen door de betrokken bouwpromotor. Dat er zich waardevolle archeologische resten in de betrokken ondergrond bevinden, kan met andere woorden niet betekenen dat er een onevenredig grote last op de schouders van de betrokkenen wordt gelegd.

Uit de bespreking in verschillende commissievergaderingen van het Vlaams Parlement blijkt dat 90 procent van de archeologienota's momenteel tussen de 0 en de 5000 euro kost. Daarvan kost 15 tot 20 procent minder dan 1500 euro en 60 procent tussen 1500 en 3000 euro. Het Netwerk van Architecten (NAV) spreekt van gemiddelde meerkosten van 2500 tot 3000 euro voor kleinere projecten, tot 15.000 euro voor grotere projecten. Kortom, het voorbije jaar werd bijna iedere burger geconfronteerd met die onverwachte grote last. Ook de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed (SARO) wijst in zijn advies van 22 maart 2017 op de hoge kosten voor de opmaak van archeologienota's, ook voor archeologienota's die bovendien geen enkele kenniswinst opleveren. Kafka! De SARO vreest dan ook dat, ondanks de invoering van de archeologienota met beperkte samenstelling, de behoefte aan bijsturing blijft bestaan.

Ik ben dan ook tevreden dat mijn collega's en medeondertekenaars die bezorgdheden alvast niet licht opnamen en ook wensten te werken aan een werkbare en betaalbare archeologische erfgoedzorg. De meerderheidspartijen vragen met dit voorstel van resolutie om straks, in de geest van het regeerakkoord, meer vertrouwen te schenken aan de archeologen, die erkend worden door de overheid. De strenge evaluatie van de archeologienota's en de code van goede praktijk gaven het voorbije jaar aanleiding tot de opmaak van zeer lijvige archeologienota's, die in vele gevallen hun doel voorbijschoten. Dat was een van de oorzaken die aan de basis lagen van de lange wachttijden voor de goedkeuring van een archeologienota.

Daarom vragen wij de regering om in het kader van de evaluatie na te gaan of de archeologienota nog moet worden bekrachtigd door het agentschap Onroerend Erfgoed – controle van de controle afschaffen, als het ware. Dat zou in de praktijk voor iedereen op het terrein een nieuwe overwinning betekenen in de strijd tegen Kafka. In dezelfde lijn vragen we aan de Vlaamse Regering op welke manier het erkenningssysteem van archeologen kan worden herbekeken met het oog op een efficiëntere en vooral ook betaalbare procedure.

Vandaag controleren mensen vanuit de overheid erkende archeologen. Die erkende archeologen moeten aan tal van voorwaarden voldoen. Daarvoor valt zeker iets te zeggen, maar kan men het verantwoorden dat de personen die die mensen momenteel op iedere nota strikt controleren, zelf wellicht in vele gevallen niet aan de vereisten voldoen? In alle openheid moet dat dus bij de evaluatie kunnen worden herbekeken.

Wij vragen aan de Vlaamse Regering om te blijven inzetten op een probleemoplossende administratie en ondersteuning van alle actoren daarbij op het terrein. We merken dat het gebrek aan vooroverleg in het archeologietraject vaak tot heel wat ontevredenheid leidt op het terrein. Burgers, architecten, ontwikkelaars en archeologen zitten met tal van vragen en vinden in vele gevallen slechts een antwoord daarop na weigering van de nota. Een probleemoplossende administratie kan daarop proactief ingrijpen.

Alternatieve financieringsmechanismen zijn voorlopig een blijvend zeer van het Onroerenderfgoeddecreet. Na weliswaar een poging ondernomen te hebben, blijft het momenteel wachten op het eerste solidariteitsfonds. Nochtans biedt dat fonds een uitstekende opportuniteit. Ons voorstel is om dat voorstel nieuw leven in te blazen en te vragen aan de Vlaamse Regering of men wenst te werken aan een evenwichtig, werkbaar en gedragen archeologiefonds, waarbij de excessieve kosten voor de initiatiefnemer deels door de overheid worden gedragen.

Een gesolidariseerd systeem kan zekerheid bieden voor de uniforme behandeling en uitvoering van kwalitatief archeologisch of aardkundig onderzoek en zorgt er tegelijk voor dat het onderzoek voor elke initiatiefnemer betaalbaar blijft.

Verdere zaken die we in het voorstel opgenomen hebben, zijn: maatregelen nemen om het volledig archeologisch traject realiseerbaar en betaalbaar te maken en te houden; de bestaande regelgeving en procedures evalueren om de kosten voor het archeologisch vooronderzoek en de opmaak van archeologienota's te beperken; nieuwe technieken voor opsporing en kartering van bodemarchief te ondersteunen; nagaan op welke manier de kaarten van gebieden waarin geen archeologisch erfgoed te verwachten valt, verrijkt kunnen worden door gegevens over de bodemlagen op te nemen zodat rekening kan worden gehouden met de diepte van de geplande ingrepen in de bodem; erover waken dat opgravingsresultaten in voldoende mate worden omgezet in wetenschappelijke kennis en worden ontsloten.

Ik wens iedereen te bedanken voor de constructieve medewerking om dit tot stand te brengen. Ik hoop dat dit in de evaluatie wordt meegenomen en dat we kunnen evolueren naar een gedragen archeologie die ervoor zorgt dat mensen die investeren niet worden geconfronteerd met torenhoge kosten voor een grond die ze gekocht hebben waarvan ze op voorhand niet wisten of er al dan niet iets onder de grond zat.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Onze fractie sluit zich aan bij de toelichting van collega De Gucht. Wij vinden het ook essentieel dat archeologische erfgoedzorg werkbaar en betaalbaar blijft. Het is natuurlijk logisch dat men bij bouwwerken op de ene plaats wel wordt geconfronteerd met archeologie en op andere plaatsen niet. De kosten hiervoor mogen echter niet onredelijk hoog zijn.

Ik verwijs naar de toelichting van de minister in de bevoegde commissie naar aanleiding van het instemmingsdecreet met het Verdrag van Valletta in 2009. Het verdrag houdt onder andere in dat de veroorzaker moet betalen. De minister meent dat het onredelijk is om dat principe zover door te trekken dat de toevallige eigenaar of de betrokken ontwikkelaar alle mogelijke lasten zou moeten

dragen. Dat zou immers betekenen dat er een onevenredig grote last op de schouders van de betrokkenen wordt gelegd.

In artikel 10.3.1 van het Onroerenderfgoeddecreet is bepaald dat de kosten van het archeologisch vooronderzoek en de archeologische opgraving worden gedragen door de aanvrager van de vergunning, tenzij iets anders is overeengekomen. Daarom zijn er in het decreet ook een aantal flankerende maatregelen opgenomen die de impact van de toepassing van het Verdrag van Valletta moeten verlichten: particulieren en kleinschalige ondernemingen kunnen een beroep doen op een premie voor buitensporige opgravingskosten; de mogelijkheid bestaat om een of meer archeologische solidariteitsfondsen op te richten waarbij Vlaanderen ook middelen reserveert.

Toch toont de praktijk aan dat het archeologisch voortraject en de opmaak van archeologienota's in bepaalde gevallen heel veel geld kost, en dat terwijl de meerwaarde en de kennis wenst eerder minimaal zijn. Ook de SARO verwijst ernaar in zijn advies over de evaluatie van het Onroerenderfgoeddecreet.

Tegelijk met het voorstel van decreet dat net aan bod kwam, vragen wij met dit voorstel van resolutie dan ook aan de regering om alle maatregelen te nemen om het volledige archeologische traject realiseerbaar en betaalbaar te maken en te houden. Ik ga uiteraard niet in op alle elementen van het voorstel – collega De Gucht heeft het al mooi toegelicht –, maar ik wil toch ook aandacht vragen voor de manier waarop met de resultaten van het archeologisch onderzoek wordt omgegaan. Als we het draagvlak van erfgoed en archeologie in het bijzonder willen vergroten, moeten we het publiek betrekken. Wat heeft de burger eraan als er gigantische sommen geld worden uitgegeven voor archeologisch onderzoek, waarna de vondsten in een depot staan te verstoffen?

Naast kenniswinst over ons verleden, moeten we ervoor zorgen dat de lessen en methodes die aan bod komen in individuele onderzoeken, ook worden gevaloriseerd. Nu is het zo dat er overall in Vlaanderen archeologienota's worden opgesteld, maar in welke mate worden de kennis en de methodiek gevaloriseerd? Ik stel vast dat er richtlijnen en handboeken bestaan voor de restauratie van muurschilderingen, gipsdecoratie, restauratie van glasramen. Ze gaan nagenoeg allemaal over bouwkundig erfgoed. Het lijkt me dan ook nuttig om, op basis van de kenniswinst uit de archeologienota's, ook zulke handleidingen te maken voor archeologie. Ik denk dan bijvoorbeeld aan richtlijnen voor archeologie in veen of op ijzerzandsteenruggen. Dat kan het archeologisch vooronderzoek alleen maar ten goede komen en zal dan ook leiden tot een vermindering van de kostprijs.

We kunnen niet alles in één keer verwachten. Ook Rome is niet op één dag gebouwd. Het Onroerenderfgoeddecreet is van 2013.

De nieuwe archeologieregelgeving is nog recenter. Wat is twee jaar op de tijdschaal waarop de archeologie is uitgetekend? Niets eigenlijk. We moeten evenwel waakzaam zijn en waar nodig tijdig bijsturen. Dat willen we in dit voorstel van resolutie aan de Vlaamse Regering voorleggen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Voorzitter, collega's, wij zullen het voorstel van resolutie goedkeuren. Toch enkele bedenkingen. Wie graag aan tekstexegese doet, kan dat met deze tekst. Het is een dubbelzinnige tekst, die de doelstelling van de minnaars van de bodemschatten probeert te verenigen met de bestrijders van Kafka. Dat lukt niet altijd erg goed. Er wordt terecht gepleit voor lichte procedures. Straks zullen we er een aantal goedkeuren. Daarnaast is er de zorg voor de bodemschatten. Ik denk dat we op een bepaald punt een botsing tussen beide zullen krijgen.

In het voorstel van resolutie pleiten jullie voor een probleemoplossende administratie, mijnheer De Gucht en mevrouw Van Werde. Dat is goed. Ik wil er toch fijntjes op wijzen dat de administratie de toevloed aan taken en vragen betreffende archeologie niet aankan. De Vlaamse Regering is nu al drie, vier of vijf jaar bezig met koppensnellen: de afbouw van de eigen diensten. Het bemoeilijkt de diensteverlening aan de burger. Een krachtige administratie is nodig om de opdrachtgevers, bouwheren en archeologen te kunnen ondersteunen.

Het doet me genoeg in het voorstel van resolutie een pleidooi voor overheids-subsidies voor archeologie terug te vinden. Mijnheer De Gucht, het is ironisch dat liberalen en de N-VA pleiten voor meer subsidies. De idee van een archeologiefonds wordt al jaren gepromoot door een aantal meerderheidspartijen. Dat voorstel werd altijd bestreden. Ik ben blij dat nu het inzicht groeit dat niet alleen de bouwsector maar ook de Vlaamse overheid wil gaan voor een fonds waar tegenover 1 euro een andere euro in het fonds wordt gestopt om onverwacht grote en dure opgravingen te betalen. Ooit werden mijn amendementen ter zake niet goedgekeurd. Helaas. Maar goed, in West-Vlaanderen, zeggen we dat het verstand niet voor de jaren komt.

Er wordt terecht gepleit voor de erkenning van archeologen. In het voorstel van decreet wordt dat grotendeels geregeld. De van rechtswege erkenning van de archeologen van de intergemeentelijke en gemeentelijke diensten is een goede zaak. Afgezien van deze opmerkingen gaan we dus akkoord met het voorstel.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Karl Vanlouwe, Ward Kennes, Rik Daems, Karim Van Overmeire, Sabine de Bethune en Marc Hendrickx betreffende de situatie van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden in het Midden-Oosten en Noord-Afrika – 1202 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 4

Voorstel tot aanvulling van de agenda

De voorzitter: Dames en heren, vanmorgen heeft de heer Matthias Diependaele bij motie van orde een voorstel tot aanvulling van de agenda gedaan van het voorstel van resolutie van Karl Vanlouwe, Ward Kennes, Rik Daems, Karim Van Overmeire, Sabine de Bethune en Marc Hendrickx betreffende de situatie van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden in het Midden-Oosten en Noord-Afrika.

De heer Daems heeft het woord.

Rik Daems (Open Vld): Voorzitter, collega's, de hoogdringendheid steunt op het feit dat we denken in de commissie een unanimititeit te hebben bereikt over een bijzonder belangrijk onderwerp: miljoenen mensen worden gediscrimineerd, vervolgd en zelfs vermoord vanwege hun religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen. We denken dat het absoluut nodig is dat nog voor het zomerreces het Vlaams Parlement dit voorstel van resolutie goedkeurt.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Is het parlement het eens met dat voorstel tot aanvulling van de agenda? *(Instemming)*

Dan stel ik voor dat het voorstel van resolutie van Karl Vanlouwe, Ward Kennes, Rik Daems, Karim Van Overmeire, Sabine de Bethune en Marc Hendrickx

betreffende de situatie van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden in het Midden-Oosten en Noord-Afrika onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Karl Vanlouwe, Ward Kennes, Rik Daems, Karim Van Overmeire, Sabine de Bethune en Marc Hendrickx betreffende de situatie van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden in het Midden-Oosten en Noord-Afrika.

De bespreking is geopend.

De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Collega Kennes zit op een vergadering in Antwerpen. Hij had graag het debat gevolgd. Ik stel de vraag in naam van de heer Kennes.

De voorzitter: Het spijt me, maar men wordt verondersteld om hier 's morgens om 10 uur aanwezig te zijn als het plenaire vergadering is. Punt. Dat iemand een andere vergadering heeft, daar heb ik geen zaken mee. Wij handelen gewoon de agenda verder af.

Ik geef het woord aan mevrouw De Meulemeester, verslaggever, voor een mondeling verslag.

Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Voorzitter, collega's, ook ik zal mondeling verslag uitbrengen van de bespreking gisteren in de commissie Buitenlandse Zaken. Halverwege zal ik het woord doorgeven aan collega De Croo.

De toelichting werd gegeven door de heer Karl Vanlouwe, eerste indiener. In het Midden-Oosten en Noord-Afrika probeert zich naast de islamitische bevolking een opmerkelijke diversiteit aan kleinere religieuze gemeenschappen te handhaven. Voorbeelden van de christelijke affiliatie zijn Assyriërs, Armeniërs, kopten, Palestijnse christenen, maronieten en Grieks-orthodoxen. De regio is bovendien niet alleen de bakermat van de drie grote monotheïstische godsdiensten, maar ook van het pre-islamitische zoroastrisme, van etnoreligieuze gemeenschappen als de jezidi, en van mystieke substromingen als het alevisme.

Een lange en gruwelijke geschiedenis van discriminatie, vervolging, uitsluiting en genocide ligt mee aan de basis van de precaire situatie waarin de religieuze en levensbeschouwelijke minderheden zich momenteel bevinden. Zowel de Kamer, de Senaat, het Europees Parlement als het Vlaams Parlement bracht het probleem al met resoluties onder de aandacht van hun regeringen, maar helaas is de situatie er nog niet op vooruitgegaan. Door groeperingen als Islamitische Staat werd integendeel een echte godsdienstoorlog ontketend, die alles wat niet soennitisch is, wegzuivert. De methoden laten niets aan de verbeelding over: diefstal, afpersing, gedwongen bekering, vernietiging van eigendommen en van religieuze artefacten, verkrachting, seksuele slavernij, foltering en massamoord.

Het voorliggend voorstel van resolutie vraagt dat de Vlaamse Regering de discriminatie, het geweld en de vervolging van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden krachtadig veroordeelt. Verder wordt de regering gevraagd om op alle politieke niveaus aan te dringen op politieke actie, om elke oproep te ondersteunen om misdrijven tegen religieuze minderheden door sektarische organisaties als Islamitische Staat aanhangig te maken bij het Internationaal Strafhof,

om het diplomatiek korps aan te sporen om de dialoog aan te gaan met vertegenwoordigers van religieuze minderheden, om de vernietiging van kunstwerken te veroordelen als schending van het Verdrag van Den Haag, en om de bescherming van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden in de hand te werken en in contacten met autoriteiten aan te kaarten.

Een soortgelijk voorstel van resolutie werd vorig week in het federaal parlement unaniem goedgekeurd, besluit de eerste indiener.

We gaan over tot de bespreking. Mevrouw Soens merkt op dat minderheden altijd de eerste slachtoffers zijn van autoritaire regimes en extreem-ideologisch geweld. Anno 2017 is de situatie van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden in het Midden-Oosten en Noord-Afrika zorgwekkender dan ooit. Zij treedt bij dat het belangrijk is dat ook Vlaanderen meewerkt aan de mobilisatie van de hele Europese en internationale gemeenschap die nodig is om minderheden te beschermen.

Twee trends in het bijzonder dragen bij aan die enorm slechte toestand anno 2017. Ten eerste het extreem ideologisch islamistisch geweld en gruwel van IS, ontstaan in de schoot van de burgeroorlogen van Syrië en Irak. De tweede trend is een bredere ideologische shift in het Midden-Oosten van het oprukkende islamistisch salafisme. Deze erg onverdraagzame en militante manier van religie-beleving wordt gefinancierd door de rijke oliestaten van het Midden-Oosten en Saoedi-Arabië op de eerste plaats. In die zin is het dan ook vreemd dat het meest intolerante en repressieve land tegenover religieuze minderheden in de regio, nergens in het voorstel van resolutie aan bod komt.

Om die reden had zij een amendement voorbereid om de rol van dit wahabi-salafisme van Saoedi-Arabië in de toelichting in te brengen.

Tine Soens heeft nog een tweede opmerking over de toelichting. De twee korte paragrafen die de geschiedenis van de religieuze minderheden in het Midden-Oosten behandelen, zijn volgens haar niet ernstig in een tekst van dit gerespecteerde Vlaams Parlement. Als geen meer serieuze weergave van de geschiedenis mogelijk is, stelt zij voor om deze twee paragrafen in hun geheel te schrappen.

In de toelichting lijkt de geschiedenis van de regio te beginnen met de opkomst van de islam. Dat is oneer doen aan de rijke geschiedenis van de regio, maar het is spijtig genoeg ook zo dat religieuze minderheden ook voor de komst van de islam al slachtoffer waren van vervolging en veel erger, bijvoorbeeld de joden in het Byzantijnse rijk. Terwijl de islam evengoed tolerante cultuurperiodes heeft gekend, nopen de zwarte bladzijden van religieuze intolerantie in de Europese geschiedenis tot nederigheid.

Tot slot benadrukt de spreekster dat haar fractie achter de geest en de substantie van het beschikkende gedeelte staat van het voorstel van resolutie, maar dat ook niet uit het oog mag worden verloren dat niet enkel zij slachtoffer zijn van de gruwelijkheden van IS en anderen. Zij vraagt dat alle geweld wordt veroordeeld en heeft een amendement ingediend om erop toe te zien dat de maatregelen tegen terreur geen voorwendsel zijn om minderheden te vervolgen of voor repressie van de vrijheid van meningsuiting, inclusief de vrijheid van godsdienst.

De voorzitter: De heer De Croo, verslaggever, heeft het woord voor de voortzetting van het mondeling verslag.

Herman De Croo (Open Vld): Ward Kennes wijst erop dat er al heel wat initiatieven zijn geweest. Zo werd onder meer zes jaar geleden al een voorstel van resolutie unaniem goedgekeurd in het Vlaams Parlement. De problematiek blijft inderdaad brandend actueel. Hij erkent dat de geschiedenis van elk volk

donkere pagina's kent, maar samenvatten van de geschiedenis is niet de hoofdzorg van het voorstel. De hoofdzorg gaat op dit moment uit naar specifieke misdaden tegen de menselijkheid in het Midden-Oosten en Noord-Afrika. Naast het menselijk leed heeft het voorstel van resolutie terecht ook aandacht voor het erfgoed en voor de rol van het Internationaal Strafhof, waarin rechters uit alle continenten zitting hebben. Hij besluit met de hoop dat er een ruim draagvlak voor dit voorstel van resolutie zal worden gevonden in de plenaire vergadering.

Tom Van Grieken vindt de toelichting wel goed. Hij is het er niet mee eens dat geen kritiek mag worden gegeven zonder eerst zelf het boetekleed aan te trekken. Hij is voorstander van enige focus. In de toelichting wordt man en paard genoemd, maar in het voorstel van resolutie zelf komt de band met de islam als oorzaak van de verdrukking van minderheden niet aan bod. Waarom ontspringen op dat vlak landen als Saoedi-Arabië en Turkije de dans? De aanbevelingen zijn over het algemeen nogal flauw, net zoals het recente beleid van de Vlaamse Regering zelf. Hij suggereert om krachtadiger te zijn en bijvoorbeeld bij de ontwikkelingssamenwerking rekening te houden met de houding tegenover minderheden.

Uw verslaggever, Herman De Croo, is het ermee eens dat men niet mag veroordelen uit een gevoel van superioriteit. Hij memoreert de Jodenvervolgung – zes miljoen doden – en de religieuze oorlogen in naam van dezelfde god. We zijn dan ook aan onszelf verschuldigd om de democratische vrijheden, inclusief die van godsdienst, te koesteren. Belangrijk in het voorstel van resolutie is het beroep op internationale gerechtsinstanties.

Sabine de Bethune treedt bij dat elke geschiedenis een les in bescheidenheid is. Het komt erop aan vandaag de juiste accenten te leggen om het geweld een halt toe te roepen en ruimte te geven aan godsdienstvrijheid en respect voor diversiteit. Zij roept op tot de moed om ook de intolerantie van het Chinese regime tegenover zowel christendom als boeddhisme en andere aan te klagen. De vrees voor economische represailles mag dat niet tegenhouden.

Bart Caron kan zich in grote mate aansluiten bij de opmerkingen van Tine Soens. Hij betreurt dat de nuanceringsen die zij aanbracht procedureel niet tot amendementen kunnen leiden omdat ze de toelichting betreffen. Als het om een maatschappelijk belangrijk thema gaat als religieuze vrijheid en haar erfgoed, zou men er goed aan doen vooraf ook met de oppositie te praten.

Hij kondigt aan dat hij zich nu bij de stemming zal onthouden. Met de grote lijnen kan hij het eens zijn, maar het is wat jammer dat de voorgestelde nuancering in de toelichting verloren gaat.

Voorzitter Rik Daems legt uit dat de plenaire vergadering alleen stemt over het corpus van het voorstel van resolutie en niet over de toelichting. De eensgezindheid die hier bestaat over de voorgestelde nuancering, wordt via het verslag opgenomen en is op die manier wel degelijk aangebracht.

Tine Soens licht haar amendement toe en zegt dat de strijd tegen terreur niet mag worden misbruikt om de repressie op te voeren ten aanzien van religieuze en andere minderheden. Met het ingediende amendement worden alle staten veroordeeld die dit als excuus gebruiken om mensenrechten te schenden en geweld te plegen tegen alle minderheden.

Herman De Croo, Karl Vanlouwe en Sabine de Bethune vinden dat men in dat geval consequent al die landen zou moeten opsommen en zij pleiten ervoor om het amendement in te trekken om het voorstel van resolutie krachtadiger en het signaal sterker te maken via een breed draagvlak. Wat in het amendement staat, is een apart en grondig debat waard. Zij achten het niet wijs om een enkel land apart te viseren.

Rik Daems is van oordeel dat het amendement met deze formulering inhoudelijk niets bijbrengt en sluit zich aan bij de suggestie om het in te trekken. Het debat over Saoedi-Arabië en eventuele andere landen zal hoe dan ook nog worden gevoerd.

Tine Soens verkiest echter om haar amendement aan te houden. Zij is bereid om de verwijzing naar Saoedi-Arabië te laten vallen. In het voorstel van resolutie moet wel staan dat de strijd tegen terreur niet als excuus kan worden gebruikt om religieuze en andere minderheden te vervolgen. Misschien kan er toch een consensus worden gevonden om dat op een bepaalde manier in te schrijven.

Karl Vanlouwe blijft erbij dat men daarmee een ander debat introduceert. Hij pleit ervoor om te focussen op de situatie van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden in het Midden-Oosten en Noord-Afrika.

Amendement nr. 1, voorgesteld door Tine Soens, strekt ertoe een punt 9° toe te voegen aan de vragen aan de Vlaamse Regering. Het amendement wordt verworpen met 10 stemmen tegen 2.

Het voorstel van resolutie wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 2.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): In het Midden-Oosten en Noord-Afrika leeft momenteel naast de islamitische meerderheid ook een opmerkelijke diversiteit aan kleinere religieuze gemeenschappen die zich er tot op de dag van vandaag proberen te handhaven, evenals atheïsten en agnostici.

Het Midden-Oosten is natuurlijk de bakermat van de drie grootste monotheïstische godsdiensten: het christendom, het jodendom en de islam. Maar ook verschillende religieuze minderheden vonden hun oorsprong in het Midden-Oosten en Noord-Afrika. Ik denk dan in de eerste plaats aan minderheden van christelijke affilatie zoals Assyriërs, Chaldeeërs, Armeniërs, christelijke kopten in Egypte, die onlangs ook het slachtoffer waren van aanvallen en moord, Palestijnse christenen, maronieten en de Grieks-orthodoxen. En ongetwijfeld vergeet ik er nog verschillende andere.

Maar het Midden-Oosten en Noord-Afrika waren daarnaast ook de voedingsbodems voor minder bekende pre-islamitische geloofsleren zoals het zoroastrisme, voor etnoreligieuze gemeenschappen zoals de jezidi, en voor mystieke substromingen zoals de alevieten.

Collega's, tot de 7e eeuw na Christus was het christendom de leidende religie in de regio. Zij werd uiteindelijk verdrongen door de Arabische veroveringen in de 7e en 8e eeuw na Christus. Sindsdien werden niet-moslims als een soort tweederangsburgers beschouwd. Sommigen hadden het zogenaamde geluk dat ze zich konden afkopen. Anderen tekenden hun doodsvonnis indien ze zich niet bekeerden. Deze kwalijke evolutie zette zich door tijdens het Ottomaanse en het Perzische Rijk.

Over de hele geschiedenis, waarin veel gebeurde, kan er nog veel meer worden toegelicht. Mijn collega's zullen daar verder op ingaan. In de 19e en 20e eeuw sloeg de discriminatie om in zuiveringen. Denk aan de Armeense genocide, maar ook aan de Assyrische en Pontische genocides, waarbij miljoenen christenen werden gedeporteerd of vermoord. Twee jaar geleden keurden we in dit parlement een resolutie goed met betrekking tot de erkenning van de Armeense genocide.

En helaas blijkt de 21e eeuw tot nu toe geen verbetering te brengen. De Irakoorlog en de zogenaamde Arabische Lente, die bijna een Arabische Winter is geworden, versterkten de sektarische verdeeldheid in de regio. De bescherming

van religieuze minderheden staat enorm onder druk, als er al sprake van is. Dat in landen zoals Iran atheïsten of mensen die zich tot het christendom bekeren de doodstraf krijgen, zegt genoeg. Ook in een land als Egypte is het verboden voor islamgelovigen om zich te bekeren tot een christelijk geloof, bijvoorbeeld het Koptische christendom. Het omgekeerde daarentegen blijkt wel mogelijk.

Collega's, over de geschiedenis die minderheden in deze regio hebben meegemaakt, werden boeken volgeschreven. En dit is in een resolutie zoals deze natuurlijk ook niet allemaal samen te vatten. Maar de gruwelijke geschiedenis van discriminatie, vervolging en genocide ligt wel mee aan de basis van de moeilijke en precaire situatie waarin religieuze en levensbeschouwelijke minderheden zich momenteel bevinden in het Midden-Oosten en Noord-Afrika. Denk ook aan de vele vluchtelingen die nog dagelijks naar Europa proberen te komen, waarbij ze de moeilijke situatie van vervolging en oorlog proberen te ontvluchten. Er zijn ook vluchtelingen die vanwege hun religieuze en levensbeschouwelijke overtuiging de oversteek wagen en naar hier komen.

Overmorgen is het exact zes jaar geleden dat in ons Vlaams Parlement de resolutie van collega Ward Kennes, die hier jammer genoeg op dit ogenblik niet is, werd goedgekeurd over exact dezelfde problematiek. Maar helaas kunnen we nog altijd niet zeggen dat de situatie erop vooruitgegaan is. Tegelijkertijd hebben ook onze collega's op het federale niveau een quasi gelijkaardige resolutie opgesteld, waarover een van deze dagen in de plenaire vergadering van de Kamer zal worden gestemd. Het vroegere initiatief in de Kamer werd gesteund door onder meer de heer De Croo. Er was in de vorige legislatuur ook een gelijkaardig initiatief in de Senaat, en ook in het Europees Parlement werden meerdere gelijkaardige resoluties goedgekeurd die aandacht vragen voor die blijvende problematiek van discriminatie ten aanzien van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden.

Groeperingen zoals IS hebben de laatste jaren een echte godsdienstoorlog ontketend in de regio. Ik had het daarnet al over een Arabische Lente waarvan iedereen veel verwachtte, maar die ondertussen een Arabische Winter is geworden. Die godsdienstoorlog is duidelijk gericht op de zuivering van alle elementen die volgens hen niet thuishoren in hun soennitisch kalifaat. Gelukkig zien we dat ze terrein aan het verliezen zijn, maar de strijd is nog altijd niet gestreden. De methoden van IS laten niets aan de verbeelding over: diefstal, afpersing, gedwongen bekering, vernietiging van eigendommen en religieuze artefacten, verkrachting.

Gisteren las ik nog een verhaal van een jonge vrouw die maar liefst zestien keer is verkocht als seksslavin. Er zijn ook de vele verhalen van foltering, van massamoord, en inderdaad ook van seksuele slavernij. Met dit voorstel van resolutie dat vandaag voorligt, vragen we onder andere dat de Vlaamse Regering de discriminatie, het geweld en de vervolging van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden krachtadig zou veroordelen. We vragen ook om de bevordering van mensenrechten als een prioriteit van het Vlaams buitenlands beleid te blijven beschouwen en tegelijkertijd het diplomatiek corps van Vlaanderen aan te sporen om ook de dialoog aan te gaan met de vele vertegenwoordigers van religieuze minderheden in het Midden-Oosten en Noord-Afrika. Geregeld worden wij, wordt waarschijnlijk u allen hier gecontacteerd door die vertegenwoordigers van die minderheden. We moeten proberen dat ook in de toekomst onder de aandacht te blijven brengen. We vragen de regering ook om op alle politieke niveaus aan te dringen op politieke actie. We vragen ook om elke oproep te ondersteunen om misdrijven tegen religieuze minderheden door sektarische organisaties zoals Islamitische Staat, maar ook Al-Nusra, aanhangig te maken bij het Internationaal Strafhof in Den Haag.

Ondertussen hebben we met diverse partijen van meerderheid en oppositie onderhandeld om te zien of er inderdaad een amendement kan worden

ingediend. Collega Soens zal dat verder toelichten. Ik denk dat we eruit zullen geraken en ik hoop alvast dat we hier naar een zo breed mogelijk draagvlak gaan. Ik hoop eigenlijk op unanimititeit. We zullen dat zien, maar ik denk dat de situatie zo dramatisch is dat we inderdaad moreel verplicht zijn om daar aandacht op te blijven vestigen. Ik dank u dan ook voor de steun voor dit voorstel van resolutie. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

Rik Daems (Open Vld): Voorzitter, collega's, men zou initieel kunnen vragen wat voor zin het heeft om voorstellen van resoluties in een parlement goed te keuren terwijl men op zijn zachtst gezegd twijfels kan hebben bij de impact die die resolutie in de praktijk zou kunnen hebben. Open Vld is echter van oordeel dat er een aantal essentiële zaken zijn in de samenleving die je altijd moet uitdragen en die je bovendien, zoals collega Vanlouwe hier daarnet heeft gezegd, zo breed mogelijk moet uitdragen. Als er nu één essentiële waarde is, naast andere, in onze samenleving, maar die er eigenlijk ook op heel de planeet zou moeten zijn, dan is het toch wel de vrijheid van denken, de vrijheid van het kunnen vormgeven aan je eigen overtuiging, zonder dat anderen je van buitenaf tot iets verplichten of je via enige dwang in een bepaalde richting duwen. Dat vrijheidsaspect is essentieel. Het is in die zin dat we in onze commissie Buitenlands Beleid reeds in het verleden hebben gezegd dat mensenrechten als dusdanig, en bij afleiding de vrijheid van godsdienst en van levensbeschouwing, een essentiële aangelegenheid zijn, die we allemaal samen moeten uitdragen en waarbij partijpolitieke elementen eigenlijk niet spelen. De heel eenvoudige reden daarvoor is dat wat ons betreft, en ik hoop toch wat iedereen betreft, deze samenleving een seculiere samenleving is, waarin kerk en staat gescheiden zijn en het aspect kerk in de meest brede zin een individuele aangelegenheid is. Dat is essentieel voor onze samenleving. Als we dan iets verder in de wereld kijken, dan zien we dat dat niet overal zo is. De heer Vanlouwe zei het en andere collega's zullen het later ook aanbrengen: spijtig genoeg is het zo dat aan tientallen, honderden miljoenen mensen het recht wordt ontzegd om hun eigen geloof, hun eigen overtuiging vorm te geven en te belijden.

Ofwel kun je daarnaast gaan staan, kun je zeggen: 'Wat hebben wij het toch goed in Vlaanderen en een groot stuk van Europa, om niet te zeggen heel Europa, en laat de rest maar betijen.' Ofwel kun je politiek wel degelijk stelling nemen en proberen die boodschap impactvol uit te dragen, langs twee wegen.

Die twee wegen zijn enerzijds het feit dat je aan de regering als parlamentslid vanuit het parlement, dat de regering controleert, een opdracht geeft, en ten tweede dat je als parlement daar zelf ook vorm aan probeert te geven. Het tweede luik gaat over de zogenaamde parlementaire diplomatie. In onze commissie Buitenlands Beleid zijn er bijzonder veel voorstanders om in de nabije toekomst – we hebben er al informeel over gesproken – wel degelijk een draagvlak mensenrechten te creëren van waaruit het Vlaams Parlement unaniem op een bepaald ogenblik eenzelfde boodschap van vrijheid zou kunnen uitdragen. We zullen daar zeker aan werken, en dan is het ook aan ons als parlement, als geheel en als individuele parlementsleden, om dat in onze dagelijkse actie in het binnen- en buitenland uit te dragen.

Anderzijds is het wel degelijk vanzelfsprekend dat we als controlerend orgaan van de regering, ook aan de regering dit soort opdracht meegeven. Ik ben begonnen met te zeggen: wat voor zin heeft het om een resolutie te maken? Het heeft heel veel zin, want wanneer wij in onze dagelijkse werking als verkozenen van het volk deze boodschap overal uitdragen, en wanneer de regering in opdracht van ons die boodschap ook uitdraagt, dan zal er op den duur wel zeker een belangrijke impact zijn en dan zullen we daar in het beleid op bepaalde

ogenblikken natuurlijk ook gevolgen aan moeten verbinden. Het is een discussie die we overigens al hebben gehad in onze commissie: hoe ver ga je met naast woorden ook daden te stellen wanneer het gaat over essentiële, fundamentele rechten? Het vrijheidsrecht van geloof, van levensbeschouwing is toch wel essentieel. Dat zal zeker een onderwerp van debat worden dat we in de komende maanden in onze commissie Buitenlands Beleid zullen hebben.

Ik wil nog een opmerking maken over het aspect minderheden. Als men in machts-termen spreekt, heeft men het over minderheden: een meerderheid met een overtuiging die onder dwang een minderheid haar wil wil opleggen. Het omgekeerde van vrijheid dus, en dan nog eens met dwang. Ik heb het niet aangebracht tijdens de werkzaamheden over deze resolutie, maar in essentie gaat het niet over meerderheid en minderheid. In essentie gaat het over individuele rechten, over mensen die een fundamenteel recht hebben om in volle vrijheid zelf hun leven vorm te geven, zeker wanneer het gaat over levensbeschouwing en over geloof. In die zin is het wel essentieel dat het Vlaams Parlement dit soort handelingen stelt, dit soort resoluties op het tapijt brengt en dit soort resoluties zo breed mogelijk, hopelijk unaniem, goedkeurt. Nog belangrijker is dat we de regering controleren in de opdracht die we hun geven, maar misschien nog belangrijker is dat we in onze eigen parlementaire activiteiten in binnen- en buitenland diezelfde boodschap wel degelijk uitdragen, actief en impactsvol. Ik hoop op een brede steun voor deze resolutie. (*Applaus*)

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Het Midden-Oosten kent een grote en traditierijke diversiteit aan religieuze maar ook andere gemeenschappen die zich er tot de dag van vandaag handhaven. Anno 2017 is de situatie van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden in de MENA-regio (Middle East and North Africa) echter zorgwekkender dan ooit geworden, en in het bijzonder in Syrië en Irak. In chaos, onzekerheid en oorlog lijken het altijd de minderheden te zijn die het hardst het gelag betalen. Schieten op minderheden, letterlijk en figuurlijk, lijkt overal ter wereld – niet alleen in het Midden-Oosten – een beproefde tactiek binnen autoritaire regimes. Minderheden zijn ook de eerste slachtoffers van extreem-ideologisch geweld. Het is daarom belangrijk dat ook Vlaanderen meewerkt aan de mobilisatie van de hele Europese en internationale gemeenschap die nodig is om minderheden te beschermen.

Twee trends in het bijzonder dragen bij aan die enorm slechte toestand vandaag. Ten eerste zien we het extreem-ideologisch islamitische geweld en de gruwel van IS, ontstaan in de schoot van de burgeroorlogen van Syrië en Irak. We herinneren ons allemaal de hartverscheurende beelden van de jezidifamilies op de Sinjar-berg of de repressie van christenen in Mosul in 2014. De tweede trend is een bredere ideologische shift in het Midden-Oosten van het oprukkende islamitisch salafisme dat zo'n vijftig jaar geleden aan zijn hoge vlucht begon.

Deze erg onverdraagzame en militante manier van religiebeleving wordt gefinancierd door rijke oliestaten van het Midden-Oosten en Saoedi-Arabië in de eerste plaats. In Saoedi-Arabië lezen we bijvoorbeeld in de officiële schoolboeken dat joden met apen en christenen met zwijnen worden vergeleken. In die zin is het voor sp.a dan ook vreemd dat het meest intolerante en repressieve land tegenover religieuze minderheden in de regio, nergens in de toelichting aan bod komt.

Dat brengt me bij een tweede opmerking over de toelichting. De twee korte paragrafen die de geschiedenis van de religieuze minderheden in het Midden-Oosten behandelen, zijn volgens ons niet serieus om op te nemen in een tekst van het Vlaams Parlement. In de toelichting zoals het er nu staat, lijkt de geschiedenis van de regio te beginnen met de opkomst van de islam, maar dat is uiteraard niet waar. Dat is oneer aandoen aan de rijke geschiedenis van de regio,

maar het is spijtig genoeg ook zo dat de religieuze minderheden vóór de komst van de islam al slachtoffer waren van vervolgingen en van veel erger. Ik heb in de commissie daarvan enkele voorbeelden gegeven. Ik zal de hele geschiedenis nu niet opnieuw vertellen, alleen dat die veel rijker is dan in de toelichting wordt aangegeven, maar jammer genoeg ook rijker aan dramatische gebeurtenissen.

Ten slotte wil ik naast de meer serieuze weergave van de geschiedenis ook pleiten om een zekere nederigheid aan de dag te leggen. Toen collega De Croo nog in de Kamer zat, zei hij in een gelijksoortige resolutie dat we ook niet mogen vergeten dat Europa heel wat donkere en gitzwarte bladzijden kent als het aankomt op het behandelen van religieuze en andere minderheden. Denk aan de vervolging van protestanten, maar ook aan de pogroms tegen de joden, de slachtingen van de katharen of, nog recenter, het in Zwitserland ingevoerde verbod op het bouwen van minaretten.

Ik wil benadrukken dat wij achter de geest en het beschikkende gedeelte staan van het voorstel van resolutie, maar we mogen toch ook niet uit het oog verliezen dat niet enkel minderheden slachtoffer zijn van de gruwelijkheden van IS en anderen. Ik zou dan ook willen vragen dat we alle geweld veroordelen. We hebben met de meerderheid een consensus bereikt om een amendement toe te voegen. Ik vermoed dat het ondertussen is rondgedeeld. Daarin vragen we dat in de strijd tegen terreur binnenlandse veiligheid geen excuus mag zijn om de vrijheid van godsdienstbeleving en levensbeschouwing in te perken.

Ik ben blij en dank de collega's dat we daarover een consensus hebben kunnen bereiken. Sp.a zal dit voorstel van resolutie dan ook steunen. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Van Grieken heeft het woord.

Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Laat ik ineens met de conclusie in huis vallen: ook wij zullen dit voorstel van resolutie goedkeuren. Het is wat flauw, wat te vrijblijvend, maar het is toch iets. We zullen het goedkeuren.

Ik heb goed geluisterd naar de indieners. Mijnheer Daems: politieke elementen mogen niet spelen in dit voorstel van resolutie. Mijnheer Vanlouwe: ik hoop dat het breed is gedragen en in overleg met de oppositie. Tja, dat is toch heel apart. Ik heb niemand van de indieners gehoord. Niemand van de indieners heeft iemand van het Vlaams Belang gecontacteerd. Dat is toch vrij cynisch, mijnheer Vanlouwe, voor een voorstel van resolutie ter bescherming van minderheden. Een minderheid van dit parlement wordt niet betrokken.

Mijnheer Daems, ik heb u gehoord. Het gaat met hoge woorden over de vrijheid van denken en spreken, over het feit dat een meerderheid zijn wil niet oplegt aan een minderheid. Tiens, in ons eigen parlement werd een partij een goede tien jaar geleden nog verboden. Het cynisme dat er bij de indieners afdruipt, of minstens het gebrek aan permanent geheugen, is wel heel opmerkelijk. Ik vind het nogal frappant hoe sommigen hier het hoge woord voeren, maar niet zien hoe ze zelf zondigen tegen de principes die ze zozeer verdedigen.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

Rik Daems (Open Vld): Beste vriend, heb ik ooit, op een of andere manier, geprobeerd u te verbieden dat u uw ideeën, welke ze ook mogen wezen en hoezeer ik ze ook niet bijsta, zou verkondigen? Nee, toch? Wat is het probleem?

Bent u op enig ogenblik in de onmogelijkheid geweest om u politiek voor de kiezer te presenteren en verkozen te worden? (*Opmerkingen van Tom Van Grieken*)

Neen. U bent hier toch?

Hebt u in de commissie Buitenlandse Zaken op een bepaald ogenblik een probleem ondervonden – en nu neem ik dat heel persoonlijk – dat ik, als voorzitter, u op enige wijze minder zou hebben behandeld dan iemand anders?

Neen. U was daar gisteren. U hebt perfect kunnen deelnemen, zoals elk ander parlamentslid dat heeft kunnen doen. Het soort van slachtofferrol waarin u zich wilt wentelen, is verkeerd.

Wanneer ik in het begin zeg dat dit geen politieke aangelegenheid is, bedoel ik daarmee: partijpolitieke aangelegenheid. *(Opmerkingen van Tom Van Grieken)*

Dit is een zaak van essentiële vrijheden, waarover we het allemaal eigenlijk eens zouden moeten zijn. Want als je het daar niet over eens bent, dan denk ik dat er een probleem is in uw partijpolitieke overtuiging. Dat wil ik toch even meegeven. *(Applaus bij Open Vld, sp.a en Groen)*

De voorzitter: De heer Van Grieken heeft het woord.

Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Mijnheer Daems, u noemt mij een vriend. Ik zal het niet wederkerig maken, want ik ben niet vergeten dat uw partij wetten heeft goedgekeurd waardoor mijn partij veroordeeld is geweest. Ik wil u daarop attent maken.

Het zou eraan moeten mankeren dat u, in de parlementaire functie die u als commissievoorzitter vervult, spreekrecht zou beknotten. Daarvoor moet u geen applaus krijgen, dat is uw verdomde plicht.

Ik heb het nu over het voorstel van resolutie an sich. In tegenstelling tot mevrouw Soens en haar partij, vond ik de toelichting wel oké. Daarin werd wel man en paard genoemd. Wat niet altijd, maar wel vaak de échte oorzaak is van verdrukking van minderheden, is natuurlijk de islam an sich. Dat wordt niet verbloemd. In het voorstel van resolutie zelf wordt het verbloemd. Men spreekt over 'een' religie en totalitaire ideologieën, maar uiteraard gaat het over de islam. Maar dat zit niet in het voorstel. Behalve dat Islamitische Staat één keer wordt vermeld en dat dan een uitspatting van de uitspatting is.

De toelichting vond ik wel goed. Wij doen niet mee aan de zelfkastijding. Als je kritiek wilt geven, moet je eerst zelf het boetekleed aantrekken. Neen, man en paard mag worden genoemd.

Want, zo is het. Waar worden bijvoorbeeld christelijke minderheden het meest verdrukt in de wereld? In de top tien staan acht islamitische landen.

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

Herman De Croo (Open Vld): U moet toch voorzichtig zijn met dergelijke uitspraken.

Zes miljoen joden zijn vermoord tussen 1940 en 1945, door mensen die dezelfde opvoeding als de onze hebben gekend. Zij lazen Goethe en konden Beethoven spelen op de piano. Ik bibber wanneer ik dergelijke zaken voor ogen neem. Ik voel me gegeneerd. En ik heb de nederigheid dat te erkennen. *(Applaus bij Open Vld, sp.a en Groen)*

De voorzitter: De heer Van Grieken heeft het woord.

Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Mijnheer De Croo, u hebt gelijk. Als u terecht die gruwel aanhaalt, dan kunt u dat toch niet los zien van de ideologie die die gruwel heeft mogelijk gemaakt? Dat is het nationaalsocialisme. Als u de Jodenvervolgung terecht wilt verafschuwen en zeggen: 'Dat nooit meer', dan kun

je dat toch niet los zien van de leiders en de ideologie die dat hebben mogelijk gemaakt?

Maar nu gaan we een voorstel van resolutie goedkeuren over het Midden-Oosten waar minderheden, christelijke minderheden, worden verdrukt, zonder te spreken over de ideologie die dat mogelijk maakt. Dezelfde consequentie die u nu ten berde brengt, had ik graag in het voorstel van resolutie gezien.

Voorzitter, als u het mij toestaat, ga ik nog even verder over de punten van kritiek en bedenkingen op het voorstel van resolutie. Net zoals mevrouw Soens – en daarin treed ik haar wel bij – is het voor ons onbegrijpelijk dat de rol van Saoedi-Arabië wordt onderbelicht. Ook is het voor ons onbegrijpelijk waarom Turkije gespaard wordt, Turkije, dat toch geen onbelangrijke speler in het Midden-Oosten is. Ik geef u één voorbeeld, maar ik kan u er duizenden geven, over hoe in Turkije minderheden worden onderdrukt. Ik geef u één specifiek geval, want ik ga niet de hele commissie opnieuw overdoen. Diyanet-moskeeën krijg hier, in Vlaanderen, subsidie. In Turkije worden Armeense kerken, kloosters, onteigend en aan diezelfde Diyanet toegewezen door de Turkse staat. Maar wij hier subsidiëren wel Diyanet-moskeeën.

Ik vind dat we het breder moeten trekken. Waarom beperken we ons tot het Midden-Oosten en Noord-Afrika? Pakistan is het gruwelijkste land ter wereld. Wie daar geen moslim is, wordt tot de dood vervolgd.

Dat is mijn fundamentele bedenking bij dit voorstel van resolutie. Het is allemaal wat vrijblijvend. Het straalt geen daadkracht uit. We zullen het diplomatiek korps aanspreken en de dialoog starten. Het is veel te weinig. Waarom staat niet in dit voorstel van resolutie dat wie minderheden onderdrukt en afvalligen met de dood bedreigt geen ontwikkelingssamenwerking meer krijgt? Wiens brood men eet, diens woord men spreekt. We geven financiële middelen, maar gebruiken ze niet om onze universele normen en waarden op te leggen. Het blijft een flauwe be-doening.

Ik sluit af met een voorbeeld over discriminatie in Noord-Afrika. In Marokko staan er straffen op het niet participeren aan de ramadan voor niet-gelovigen. Iemand kan daarvoor in de gevangenis vliegen. Ik heb nog geen enkele politicus, of het nu van de N-VA, Open Vld of CD&V is, dit te berde horen brengen tijdens een iftarmaaltijd. Meedoen met een iftarmaaltijd is leuk om stemmen te ronselen, maar in Noord-Afrika vliegen mensen die niet meedoen daarvoor in de cel.

Ik vrees dat dit voorstel van resolutie goedbedoeld is, maar dat de minderheden in Noord-Afrika of in het Midden-Oosten en voor mijn part alle minderheden die onder het juk van de islam zitten, hier niet mee gebaat zullen zijn. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de stemming over het amendement en de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Elisabeth Meuleman en Björn Rzoska betreffende het instellen van een spoedinitiatief van de Vlaamse Regering voor de ondersteuning van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en voor het maximaal betrekken van de ouders van deze leerlingen bij deze regeling
– 1226 (2016-2017) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmorgen heeft mevrouw Elke Van den Brandt bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Elisabeth Meuleman en Björn Rzoska betreffende het instellen van een spoedinitiatief van de Vlaamse Regering voor de ondersteuning van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en voor het maximaal betrekken van de ouders van deze leerlingen bij deze regeling.

Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Voorzitter, volgens mij worden alle mensen die met onderwijs bezig zijn, met mails overspoeld. Dit komt door een nieuw ondersteuningsmodel dat op 1 september 2017 moet ingaan. Dat is heel dichtbij.

Een Brusselse rechtbank heeft een arrest gevelde waarin staat dat een aantal blinde kinderen die in het gewoon onderwijs les willen volgen daartoe te weinig ondersteuning krijgen. Dat arrest kan een zeer belangrijk precedent zijn. Dit kan betekenen dat ouders in groten getale naar de rechtbank zullen trekken om hun rechten op ondersteuning voor kinderen met een beperking in het gewoon onderwijs individueel af te dwingen.

Om dat te vermijden, denk ik dat een aantal dringende maatregelen moeten worden genomen. Die maatregelen moeten ervoor zorgen dat we in september 2017 geen rush op de rechtbanken krijgen met betrekking tot het ondersteuningsmodel.

Volgens mij moeten we dit voorstel van resolutie nog behandelen voor het reces begint.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

Dat is zeer helder en duidelijk.

Het voorstel tot spoedbehandeling is aangenomen. Dan stel ik voor dat het voorstel van resolutie van Elisabeth Meuleman en Björn Rzoska betreffende het instellen van een spoedinitiatief van de Vlaamse Regering voor de ondersteuning van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en voor het maximaal betrekken van de ouders van deze leerlingen bij deze regeling onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? *(Instemming)*

Het incident is gesloten.

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Elisabeth Meuleman en Björn Rzoska betreffende het instellen van een

spoedinitiatief van de Vlaamse Regering voor de ondersteuning van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en voor het maximaal betrekken van de ouders van deze leerlingen bij deze regeling.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Voorzitter, kunnen wij de bespreking nog uitstellen tot na de middag?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman, de bespreking is geopend. Dat is nu al de tweede keer dat dat gevraagd wordt. Alle volksvertegenwoordigers moeten hier aanwezig zijn, punt aan de lijn.

De bespreking is geopend.

Elisabeth Meuleman (Groen): Voorzitter, mijn voorstel van resolutie vraagt een aantal zaken. Er is een uitspraak geweest van een rechtbank, die zegt dat kinderen die les volgen in het gewone onderwijs, daartoe voldoende ondersteuning moeten krijgen. Er waren drie blinde kinderen die in het gewone onderwijs les volgden en daartoe vier tot zes uur gon-ondersteuning (geïntegreerd onderwijs) kregen. De rechtbank heeft geoordeeld dat dat onvoldoende is om mee te kunnen in het gewone onderwijs en heeft aan de Vlaamse Regering gezegd: jullie zijn verplicht, op straffe van dwangsom, om tien tot zeventien uur gon-begeleiding – dat is extra begeleiding voor kinderen met een beperking in het gewone onderwijs vanuit het buitengewone onderwijs – toe te kennen en ervoor te zorgen dat dat in orde komt.

Er zijn op dit moment natuurlijk heel wat kinderen met een beperking die via inclusie en via het M-decreet les willen volgen in het gewone onderwijs. Deze uitspraak vormt echt wel een precedent. Als die kinderen op een gelijkaardige manier naar de rechtbank zouden trekken in september, dan zit de Vlaamse Regering onzes inziens met een probleem, een budgettair probleem en ook een organisatorisch probleem.

Minister Crevits heeft gezegd dat dat probleem zal worden opgelost door het nieuwe ondersteuningsmodel dat nu is goedgekeurd. Voor het nieuwe ondersteuningsmodel had je het M-decreet, en daarvoor was er de gon-begeleiding, maar eigenlijk verandert het ondersteuningsmodel zoals het nu is, niet fundamenteel. Het verankert dat recht op ondersteuning niet fundamenteel. Als je dat als Vlaamse Regering wilt doen, denken wij dat het bijzonder belangrijk is dat de ouders voldoende inspraak krijgen. Als ouders voldoende inspraak krijgen en in samenspraak tot een goed ondersteuningsmodel komen van hun kind, in samenspraak met het CLB, met het gewone onderwijs of, zoals voorzien in het ondersteuningsmodel, met de stuurgroep die de ondersteuning zal bepalen, als je die inspraak formeel gaat verankeren – op welke manier we dat moeten doen, moet nog bekeken worden – dan kun je vermijden dat ouders naar de rechtbank zullen trekken, want dan gaan ze zelf akkoord en kunnen ze zich vinden in het ondersteuningsmodel van hun kind, dat door die stuurgroep zal worden voorgesteld. Doe je dat niet, en zorg je er niet voor dat ouders op een formele manier mee kunnen beslissen over de inspraak en het recht op inspraak dat zij hebben, en hoe dat zal worden uitgevoerd, dan denk ik dat we met problemen zullen zitten.

Een eerste punt in ons voorstel van resolutie is dus het formeel verankeren van die inspraak, het beter expliciteren van die vorm van inspraak, die ouders zullen hebben als het gaat om de ondersteuning van hun kind.

Er zou ook een beroepsmogelijkheid moeten zijn. Het kan zijn dat die er decretaal wel is op dit moment, maar het is duidelijk dat dat onvoldoende gekend

is en dat ouders onvoldoende gemotiveerd zijn, en dat er toch nog gevallen zijn waarbij men, zoals nu, naar de rechtbank stapt. Ook dat, vinden we, moet meer geëxpliciteerd worden in de huidige amendementen die goedgekeurd zijn met betrekking tot het nieuwe ondersteuningsmodel.

We denken ook dat er zeer goed zal moeten worden gekeken of het nieuwe ondersteuningsmodel werkt en of daartoe in voldoende middelen is voorzien. We vragen dan ook een heel duidelijke evaluatie, die kijkt of er voldoende middelen zijn en of het ondersteuningsmodel oké is. Die evaluatie willen we tegen maart 2018.

Ten slotte vragen we om duidelijkheid te geven aan de ouders. Dat is ook een heel belangrijk punt. Het grootste deel van de mails die in onze mailbox binnenkomen, gaat over het feit dat ouders op dit moment, nu ze eigenlijk zouden moeten kunnen genieten van een deugddoende vakantie, die vakantie moeten ingaan met de grootste onzekerheid over hoeveel uren en welke ondersteuning hun kind zal krijgen, of ze nog zullen kunnen werken met dezelfde gon-begeleider als voorheen, of ze nog gon-begeleiding zullen kunnen krijgen, of ze nog recht zullen hebben op individuele ondersteuning.

Kinderen die al een heel moeilijk traject hebben doorlopen en van wie de ouders na jaren tegen muren gelopen te hebben eindelijk een goed gevoel bij de gon-begeleiding hebben, willen zekerheid. Ze willen niet, zoals we kunnen lezen in brieven die verstuurd worden vanuit de koepels, pas op 15 september bij het Zorgloket moeten aankloppen om misschien meer uitleg te krijgen. Ze willen dat niet op 15 september. Ze willen voordat hun kind opnieuw naar school gaat – want misschien is dat bepalend voor de keuze van de school –, weten hoe het zal lopen met de ondersteuning van hun kind met een beperking in het gewone onderwijs. We hebben in ons voorstel van resolutie ook een datum opgenomen: op 15 augustus zou de Vlaamse Regering toch echt duidelijkheid moeten kunnen geven over de ondersteuning waar de ouders recht op zullen hebben.

Dat is de essentie van ons voorstel van resolutie. Het allerbelangrijkste is toch wel het recht van de ouders verankeren als antwoord op de huidige rechtszaken die nu werden afgehandeld.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Voorzitter, ik zou de twee indieners van het voorstel van resolutie willen oproepen om samen met de andere partijen in dit halfroond in de uren die ons nog resten in deze plenaire vergadering, te zoeken naar een gemeenschappelijk voorstel van resolutie. We delen een aantal bezorgdheden die Groen aankaat – de mails, de brieven, de telefoons komen ook bij andere facties toe – maar we denken dat een aantal dingen die worden gevraagd, al door het decreet worden gegarandeerd. Onze fractie vindt het inderdaad ook wel nodig om, voor de vakantie effectief begint, nog een signaal te geven, niet alleen aan de Vlaamse Regering, maar vooral aan de inrichters van onderwijs die op het terrein een aantal dingen moeten uitvoeren. Het decreet bepaalt inderdaad waar ouders recht op hebben en waar ouders betrokken zijn. Het decreet bepaalt ook zeer strikt welke evaluatie er moet zijn. Dat is trouwens allemaal in de parlementaire behandeling aan bod gekomen.

De vrees die er bestaat dat er een aantal dingen niet op het terrein gekend zullen zijn en dat een aantal ouders effectief in de onzekerheid zitten, is een terechte zorg die wij delen. Wij zouden willen vragen om samen tot een voorstel van resolutie te komen, over de partijgrenzen en over meerderheid en oppositie heen. Wij denken dat we daarin kunnen slagen voor het einde van de werkzaamheden van vandaag.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, voor de ouders van de betrokken leerlingen is het nu geen vakantie. Vakantie wil zeggen rust, en ik stel vast dat er voor heel wat ouders geen rust is, maar wel de vraag – zeer begrijpelijk – wat er zal zijn voor hun kind dat specifieke onderwijsnoden heeft in het volgende schooljaar. Die mensen zijn natuurlijk niet gerustgesteld met het antwoord: 'Stel uw vraag opnieuw op 15 september, en we zullen dan verder zien.' De noodzaak om duidelijkheid te creëren – waar mogelijk – is er absoluut. Ik onderschrijf wat collega De Ro zegt, en ik zou zelf ook willen voorstellen dat we met de collega's die hiermee bezig zijn, deze namiddag gebruiken om een gedragen voorstel van resolutie van het parlement als signaal te geven, veel breder dan alleen de regering. De regering is natuurlijk één zaak, maar de uitvoering van de bestaande decreten is een andere zaak.

Ik som een aantal zaken op: de beroepsmogelijkheid voor ouders. Er is een beroepsmogelijkheid voor ouders ingeschreven in het decreet Specifieke Onderwijsnoden, in artikel II.4 en in artikel III.47, in twee figuren. Er is de figuur van de klachtenprocedure bij het CLB en er is de procedure bij een bemiddelingscommissie – Vlaams – als ouders vaststellen dat ze eigenlijk te weinig ondersteuning krijgen of geen verslag kunnen bemachtigen.

Ik stel samen met u vast dat, als ik ouders aan de lijn krijg die zeggen dat ze geen ondersteuning krijgen en ik hen daarop wijs, ze dit niet kennen. Het staat wel in het decreet. We zullen geen beroepsprocedure moeten uitvinden, want ze is er. Hoe kunnen we dan zo goed en zo snel mogelijk iedereen op de hoogte brengen dat die procedure zowel bij het CLB als bij de Vlaamse bemiddelingscommissie bestaat?

Dan kom ik tot de kwestie van de evaluatie van het decreet. Collega's, op 7 juni hebben we het decreet pas goedgekeurd omdat er vooraf heel veel overleg is geweest tussen de verschillende stakeholders in onderwijs. Dat is de reden waarom het pas op 7 juni in het parlement is gekomen. Ik denk niet dat de parlementsleden die hierover zijn gegaan, er weken of zelfs dagen over gedaan hebben. Maar er zijn dus wel een aantal zaken ingeschreven, waaronder een evaluatieprocedure.

Een evaluatieprocedure die heel duidelijk de vraag beantwoordt of er voldoende ondersteuning is. Wie krijgt die, en hoe worden de middelen aangewend? Wanneer kan die evaluatie gebeuren? Dat kan pas wanneer het systeem goed werkt. We moeten dat eens goed bekijken. Misschien moeten aan de evaluatie ook nog punten worden toegevoegd. Dat is voorwerp van verder debat.

Wat de betrokkenheid van de ouders betreft, staat in het decreet over de specifieke onderwijsnoden letterlijk dat wanneer een handelingstraject wordt opgestart – ingeval verhoogde zorg, zoals bepaald in artikel 2, punt 2, 44° – de ouders daarbij moeten betrokken worden. Als vandaag ouders van zo'n kind niet bij de zaak zijn betrokken en niet weten of er ondersteuning wordt verleend, dan is die situatie in tegenspraak met het M-decreet, en niet noodzakelijk met de ondersteuningsnetwerken. Er zijn dus problemen op het terrein waarneembaar.

Ik sluit af. Eén: de ouders vragen naar het rugzakprincipe. Ze willen weten hoeveel ondersteuning hun kind zal krijgen als het ondersteuning nodig heeft. Twee: zal de bestaande gon – en dan denk ik vooral aan type-9 – worden voortgezet? Die kinderen hebben nood aan structuren. De structuren wijzigen en dan zeggen dat men niet weet of er nog iemand komt en wie dat dan wel zal zijn, is voor die kinderen zeker niet goed.

Ik sluit af. We moeten vanmiddag goed nagaan hoe we informatieverschaffing aan ouders en de zekerheden die nu al in de decreten zitten, kunnen waarborgen en verbeteren in een kamerbreed gesteund voorstel.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp-a): Voorzitter, collega's, ik dank de collega's van Groen voor het initiatief. Er moet me toch van het hart dat haast en spoed zelden goed is. We hebben daarvoor al op 7 juni gewaarschuwd, toen dit voorstel ons in de vorm van een amendement op Onderwijsdecreet XXVII door de strot is geramd. We hebben toen de minister, de meerderheid en de oppositie gewaarschuwd voor de onrust en de chaos die dit initiatief op het terrein dreigde te veroorzaken. Men bleef er stoïcijns doof voor. Het werd een kroniek van een aangekondigde dood, voorzitter. Die kroniek gaat helaas ten koste van duizenden leerlingen die nood hebben aan maatwerk. Het zijn leerlingen voor wie inclusief onderwijs ontzettend belangrijk is opdat ze later hun plaats in de samenleving zouden kunnen vinden. Ook voor wie recht heeft op buitengewoon onderwijs, is de onduidelijkheid totaal.

Dit gebeurt ten koste van leerlingen en ouders, die in totale onzekerheid verkeren, maar helaas ook ten koste van honderden, zelfs duizenden leerkrachten die inclusief onderwijs garanderen. Ik denk dat het nieuw zorgondersteuningsmodel zowel inhoudelijk als qua timing een gemiste kans is. Inhoudelijk, omdat de individuele ondersteuning op maat van kinderen – bijvoorbeeld van kinderen met autismespectrumstoornissen, maar ook van blinde en dove kinderen, en kinderen met types 2, 4, 6 en 7 – onvoldoende wordt gegarandeerd. Qua timing is het wiedes dat de invoering van het nieuwe model op 1 september 2017, terwijl de vakantie is begonnen, gekkenwerk is. Vandaag zijn er vele duizenden ouders die niet weten of hun kinderen nog zullen begeleid worden. En leerkrachten weten niet of ze kinderen nog zullen kunnen begeleiden. Dat is toch te gek voor woorden.

Ook op het veld, buiten het onderwijs, bijvoorbeeld in de CLB's, is de chaos totaal. Ik waarschuwde de minister er bij de bespreking van het decreet nog voor dat de CLB's nu al aangeven dat enkel voor kinderen die al een verslag hebben, de zorg, die ze vandaag al hebben, op 1 september zal gegarandeerd zijn. Dat wil dus zeggen dat kinderen die vandaag geen verslag hebben, maar die op 1 september wel die zorg nodig hebben, hun recht niet kunnen doen gelden vanaf het begin van het volgend schooljaar. Dit is een schande. Het zorgt voor heel wat onrust, boosheid en machteloosheid.

Ik hoor de collega's hier inderdaad terecht zeggen dat ze wat overhaast te werk zijn gegaan en dat de nieuwe maatregelen onvoldoende bekend zijn en onvoldoende doorgedrongen zijn tot op het terrein. Ze zeggen: we zullen nog eens communiceren. Uiteraard staan we daarachter en zullen we dat mee ondersteunen. Maar men trekt hier toch wel nogal gemakkelijk de paraplu open en schuift de verantwoordelijkheid door naar de inrichtende machten, de netten, de koepels in ons onderwijs. Zij dragen een immense verantwoordelijkheid, want netoverschrijdende samenwerking is ontzettend belangrijk en daaraan wordt vanop alle banken in dit parlement lippendienst bewezen. Het zijn natuurlijk niet alleen de inrichtende machten die verantwoordelijkheid dragen, maar ook de beleidsmensen uit de meerderheidspartijen en de minister van Onderwijs. Zij hadden deftige regelgeving moeten ontwikkelen. Wij hebben daar voorstellen voor gedaan. We zullen dat blijven doen en we zullen deze namiddag ook op een constructieve manier mee zoeken naar een beter model, dat effectief het recht op inclusief onderwijs garandeert voor alle leerlingen die dat nodig hebben. De verantwoordelijkheid van deze regering in dezen is immens en het is heel belangrijk dat ouders en leerkrachten dat weten en beseffen.

De voorzitter: De heer Daniels heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Mevrouw Gennez, ik vind het jammer dat u zo reageert, nu de heer De Ro en ikzelf aangeven dat we misschien kamerbreed moeten kijken hoe we ervoor kunnen zorgen dat een aantal zaken, die al zowel in het M-decreet

als is in het ondersteuningsnetwerk staan, zo goed mogelijk kunnen uitrollen. Wat u hier nu doet, is zeggen: 'Zie je wel, het is niet goed en dat hadden we al gezegd.' Welnu, mevrouw Gennez, de waarborg en de prewaarborg lopen af. Als we niets, doen is er niets. Nul. Niets. Nada. Niente.

De flexibiliteit die in het ondersteuningsnetwerk staat voor kinderen die nu twee uur per week krijgen, die lossen we op met het ondersteuningsnetwerk. Maar hoe ga je zeggen tegen de mensen dat het twee uur per week blijft? Dat is net datgene waarvoor ze naar de rechtbank zijn gestapt, en dat kunnen we oplossen met het ondersteuningsnetwerk. Kom hier nu dus niet zeggen dat we niet willen kijken.

Waarom moeten we een aantal zaken communiceren? Omdat in het decreet al een aantal zaken staan, zoals de bemiddelingscommissie. Het staat erin, maar de mensen weten het niet. Moeten we dan het decreet aanpassen? We moeten enkel zorgen dat ze het weten. Als we vaststellen dat kinderen vandaag gon krijgen en als we vinden dat dit moet gecontinueerd worden, is dat in het decreet voorzien? Ja, dat is zo: er is bepaald dat er middelen kunnen worden overgedragen zodat de leerkracht de gon-begeleiding kan blijven doen. Als dat niet gebeurt, moeten we ervoor zorgen dat de ouders weten dat het kan.

Kortom, ik vind het jammer dat u de uitgestoken hand wegslaat en doodleuk blijft zeggen dat het allemaal niet goed is en beter was gebleven zoals het was. Dan was er helemaal niets, en daar bedank ik voor.

De voorzitter: Dat is hier niet zo gezegd. Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp-a): Mijnheer Daniëls, de voorzitter merkt terecht op dat ik dat helemaal niet gezegd heb. Ik heb gezegd dat haast en spoed zelden goed is. Een collega van de N-VA-fractie verwijt minister Crevits vandaag wereldvreemdheid in een opiniestuk in De Tijd. Dat zijn niet mijn woorden. De minister staat zeer ver van het onderwijsveld af, wordt daar letterlijk in gezegd door mevrouw Krekels. Ik vind dat ook, als het om dit dossier gaat, en ik betreur dat. Maar ik ben duidelijk niet de enige: ook uw fractie is dezelfde mening toegedaan.

Tot slot, wat de betrokkenheid van de ouders betreft, ook dat is heel duidelijk aangegeven bij de bespreking in de commissie, onder andere GRIP en ook Ouders voor inclusie hebben er het hele traject lang voor gepleit om te voorzien in extra betrokkenheid, ook voor ouders en hun vertegenwoordigers.

Een hele rist aan organisaties, van het Netwerk tegen Armoede, over de Gezinsbond tot heel veel andere middenveldorganisaties hebben gesmeekt om betrokken te mogen zijn om dit nieuwe model waar iedereen vragende partij voor is om het recht op inclusief onderwijs te versterken, effectief gedragen te kunnen uitrollen, wat mij betreft inderdaad op 1 september 2017 bij het begin van het nieuwe schooljaar. Maar dan is het jullie verpletterende verantwoordelijkheid om dat nieuwe model pas te presenteren in deze plenaire vergadering, op 7 juni snel wat communicatie te organiseren en zo het totale veld van ouders, kinderen en leerkrachten in chaos te storten. Dat blijven we betreuren.

Maar daarnaast, zoals ook duidelijk aangegeven, zullen wij elke mogelijkheid mee aangrijpen en mee verdedigen om zowel de communicatie als het inhoudelijke te versterken. Want wij handelen in het belang van ouders, leerkrachten en kinderen. Daar is partijpolitiek, voor mij alleszins, heel erg ondergeschikt aan.

Jo De Ro (Open Vld): Collega Gennez, ik betreur samen met collega Daniëls de toon waarop het debat gevoerd wordt. We hadden evengoed kunnen blijven zitten en zeggen: 'Het is vakantie, laat het voorstel van resolutie maar waar die van de oppositie meestal belanden als ze bij hoogdringendheid gevraagd worden: in de vuilbak, en we zullen het wel op de eerstvolgende Onderwijscommissie na de

vakantie bespreken.’ Dat doen we niet. Waarom doen we dat niet? Omdat we twijfelen aan ons wetgevend werk? Neen, dat heb ik heel duidelijk gemaakt. Doen we dit omdat we niet geloven in het sociaal overleg dat is voorafgegaan aan de parlementaire behandeling? Ik heb altijd gedacht dat sp.a een partij hier in het halfroond was die ongelooflijk waardeerde wat de sociale partners onder andere in onderwijs doen vooraleer ontwerpen van decreet op deze banken belanden. Ik hoef u toch geen lessen te geven in de procedure die ontwerpen van decreet volgen voor ze in het parlement komen? Voor onderwijs is dat op de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) en op de SERV. Dan zijn er nog werkgroepen geweest waar de specialisten van de koepels en de vakorganisaties dit besproken hebben. Twee dagen na hun akkoord was er een politiek akkoord met amendementen om dat te versterken en lag het hier voor in het parlement. Ik denk dat er zelden een decreet voor Onderwijs geweest is waar de parlementaire behandeling zo snel is geweest, na een zeer lange, uitgebreide behandeling door de sociale partners.

Inderdaad, uw tussenkomst – u hebt ze nu een beetje verbeterd – leek wel op een tussenkomst van: ‘Laat alles bij het oude’. Mag ik er wel eens op wijzen dat Groen en Open Vld hier drie jaar geleden al waarschuwden voor een aantal mankementen in het M-decreet, dat we toen al hebben gezegd dat er een aantal types vergeten waren? Gaat u tegen de ouders van kinderen met type 2 en type 3 zeggen: ‘Het was te laat, voor ons moet het nog een jaar wachten?’ Wat minister Smet vergeten was om te subsidiëren, om in geld voor te voorzien, waarvoor ministers Crevits en Tommelein nu wel in geld voor voorzien, extra geld, niet bespaard op een ander stuk in Onderwijs, daar gaan we nog een jaar mee wachten. Dat vind ik een rare redenering. Is dit een ongelooflijk late timing? Ik heb niemand van de meerderheid dat horen ontkennen. Maar willen we het met zijn allen nog realiseren? Ik denk het wel.

Weet u wat? Morgennamiddag zult u mij spijtig genoeg niet zien in de commissie Onderwijs. Waarom niet? Omdat ik als inrichter van onderwijs samen met tientallen andere inrichters van onderwijs samenzit om dit decreet te operationaliseren. Als er hier straks een resolutie is, dat effectief bij al die mensen die op het veld aan het werk zijn, erop zal worden aangedrongen dat er voor ouders een bijzondere plaats is in het decreet, dat evaluatie een bijzondere plaats heeft gekregen en dat dat moet worden uitgevoerd, dan zijn daar niet alleen de minister en het ministerie voor verantwoordelijk maar ook alle sociale partners. Dan zullen we hopelijk met vijf partijen een dergelijk voorstel van resolutie indienen. Dat was de uitgestoken hand.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Kathleen Helsen (CD&V): Voorzitter, collega's, een aantal weken geleden hebben we in deze plenaire vergadering de discussie ten gronde gevoerd. Wij hebben dit gedaan op basis van een mooi werkstuk dat de sociale partners hebben afgeleverd. Zij hebben maandenlang met elkaar overlegd en bediscussieerd welk ondersteuningsmodel het meest wenselijke is om kinderen met bijzondere noden in de toekomst in ons onderwijs te ondersteunen. De voorbije weken heeft het onderwijsveld alles op alles gezet om die ondersteuningsnetwerken tegen 30 juni te vormen en om ons te informeren over het werk dat ze hebben afgeleverd.

Ik heb er geen enkel probleem mee om vandaag kamerbreed te bekijken waar we staan en waar de knelpunten zitten. Als blijkt dat er knelpunten zijn die we kunnen oplossen, dan ben ik de eerste om daartoe initiatieven te nemen en om alles op alles te zetten om ervoor te zorgen dat leerlingen, leerkrachten en ouders rustig vakantie kunnen nemen en de batterijen kunnen opladen om vanaf 1 september weer aan de slag te gaan.

Het is belangrijk dat kinderen en ouders weten waar ze voorstaan op 1 september. Dat is even belangrijk voor leerkrachten. Indien er onduidelijkheid is, en

als we daar als overheid een rol in kunnen spelen, dan moeten wij onze verantwoordelijkheid nemen. Maar ik vind het belangrijk dat we eerst zo vlug mogelijk, vandaag, te gronde samen de analyse te maken.

Waar zijn de knelpunten? Wat staat in het decreet? Wat staat er niet in? Hoe is er gecommuniceerd? Waar zijn er eventueel nog gaten op te vullen? Laat ons dan zien of er een voorstel van resolutie nodig is en wat dit kan inhouden. Laat ons duidelijk zijn, wij zijn geen vragende partij voor chaos. Wij vinden het belangrijk dat kinderen met bijzondere noden ondersteund worden en dat leerkrachten, directies, scholen, leerlingen en ouders het schooljaar te gronde kunnen voorbereiden. Daar zullen wij ten volle onze schouders mee onder zetten.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman, handhaaft u uw voorstel van resolutie?

Elisabeth Meuleman (Groen): Neen, voorzitter, ik wil graag tot een kamerbrede tekst komen. Ik wil samen met de meerderheid kijken naar de elementen die ik heb aangegeven en die het gevolg zijn van de uitspraak van de rechtbank. Ik wil samen bekijken hoe die elementen sterker kunnen worden verankerd. We zullen daar vanmiddag aan werken. Hopelijk komen we tot een sterk kamerbreed voorstel van resolutie.

De voorzitter: Voor de duidelijkheid: u trekt dit voorstel van resolutie in?

Elisabeth Meuleman (Groen): Op het moment dat er een nieuw voorstel is, dus op dit moment niet, voorzitter.

De voorzitter: Maar dan is de bespreking niet gesloten, natuurlijk. Dat is een beetje het probleem. Als u geen akkoord bereikt met de andere partijen, handhaaft u uw voorstel van resolutie?

Elisabeth Meuleman (Groen): Ja, inderdaad.

De voorzitter: Dan sluit ik de bespreking over dit voorstel van resolutie. Het zal ter stemming worden voorgelegd, tenzij u een tegenvoorstel hebt, en dan trekt u dit voorstel in.

Elisabeth Meuleman (Groen): Goed, dan houden we de bespreking over het nieuwe voorstel van resolutie.

De voorzitter: Bent u blij dat deze bespreking heeft plaatsgevonden? (*Instemming*)

Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

We zullen straks eventueel de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vanmorgen.

We komen om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 12.47 uur.